

Bachelor Thesis

Invloed van nieuwsmedia op culturele beeldvorming over minderheidsgroepen

De Telegraaf, Eindhovens Dagblad en Kempenaer in de Brabantse Kempen

Malou van Woerkum

Bachelor Thesis

**Invloed van nieuwsmedia op culturele beeldvorming over minderheidsgroepen
De Telegraaf, Eindhovens Dagblad en Kempenaer in de Brabantse Kempen**

Malou van Woerkum, s4027256

M.vanwoerkum@student.ru.nl

Begeleider: Korrie Melis

Sociale geografie, Planologie en Milieu

Radboud Universiteit Nijmegen

Sociale geografie 2012 – 2013

Juni 2013

Voorwoord

Na drie jaar is het dan zo ver! Voor u ligt mijn scriptie ter afronding van de Bachelor Sociale Geografie, Planologie en Milieu aan de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen. Voornamelijk de laatste maanden heb ik met plezier gewerkt om de resultaten van dit onderzoek te kunnen presenteren. Het onderzoek betreft het analyseren van de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen door autochtone Nederlanders. Hierbij is gekeken naar de invloed van de kranten, De Telegraaf, het Eindhovens Dagblad en de Kempenaer, op dit beeld. Vanwege mijn origine in de Brabantse Kempen heeft het onderzoek zich ook in dit gebied voltrokken.

Naast een korte impressie te geven van wat u kunt verwachten, wil ik dit voorwoord ook gebruiken om enkele mensen te bedanken. Ten eerste wil ik mijn begeleider Korrie Melis bedanken voor de tijd die ze voor mij vrijmaakte, haar nuttige feedback en haar interesse in de ontwikkelingen rondom deze scriptie. Daarnaast wil ik mijn dankwoord richten op mijn respondenten, die ervoor hebben gezorgd dat het onderzoek ook daadwerkelijk uitgevoerd kon worden.

Nijmegen, juni 2013

Malou van Woerkum

Samenvatting

Door middel van deze samenvatting wordt een overzicht gegeven van de inhoud van deze bachelorscriptie. Om te beginnen zal de aanleiding van het onderzoek worden gegeven. Daarna zal worden ingegaan op de doel- en vraagstelling, gevolgd door de resultaten van het onderzoek en enkele aanbevelingen.

Aanleiding

Nederland kent een multiculturele samenleving. Dit betekent dat er naast autochtone Nederlanders ook veel mensen wonen die hun origine in andere landen hebben. Deze mensen, allochtone Nederlanders, komen regelmatig negatief in het nieuws. Krantenkoppen als “Marokkanen vormen nieuwe generatie topcriminelen” en “Marokkaanse meisjes steeds vaker in problemen” zijn hier voorbeelden van. Het beeld dat hier wordt geschetst wekte mijn aandacht; zijn deze beelden wel juist?! Na nader literatuuronderzoek bleek dat er twee concepten bruikbaar waren voor het analyseren van de beeldvorming over minderheidsgroepen van autochtone Nederlanders. Deze concepten zijn ‘mediaframing’ en ‘de verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia’. Mediaframing houdt in dat nieuwsberichten een bepaalde lading krijgen doordat journalisten zaken accentueren of achterwege laten. Terwijl journalisten zich ook aan een aantal verantwoordelijkheden moet houden. Deze leken elkaar nog al eens tegen te spreken. Hieruit voort kwamen de doel- en vraagstelling die in de volgende alinea worden genoemd.

Doel- en vraagstelling

Dit onderzoek staat in teken van het analyseren van het culturele beeld over minderheidsgroepen van autochtone Nederlanders. Hierbij wordt gekeken naar de invloed van de nieuwsmedia op dit beeld. In dit onderzoek is gekozen voor drie onderzoeksobjecten, namelijk De Telegraaf, het Eindhovens Dagblad en de Kempenaer. Dit zijn nieuws- en dagbladen die relatief veel worden gelezen in de Brabantse Kempen. Zoals deze keuze al suggereert, is de Brabantse Kempen de geografische afbakening van het onderzoek. Door het uitvoeren van dit onderzoek zou kunnen worden geprobeerd om het vaak negatieve beeld over minderheidsgroepen te verbeteren. Om deze reden worden uiteindelijk enkele aanbevelingen worden gedaan aan de nieuwsmedia. De doelstelling van het onderzoek is op de volgende pagina weergegeven.

Het doel van het onderzoek is aanbevelingen te doen aan nieuwsmedia voor het verbeteren van het beeld dat wordt gecreëerd over minderheidsgroepen door middel van mediaframing door te zoeken naar de achtergronden en oorzaken van de inconsistentie tussen de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia en mediaframing.

Om deze doelstelling te behalen, is er een hoofdvraag opgesteld. Deze wordt ondersteund door een drietal deelvragen om de centrale vraag te ondersteunen. De centrale vraag en de deelvragen luiden als volgt:

Hoe uit de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlander over minderheidsgroepen zich en welke rol speelt de wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheden van de media hierbij?

- 1. Welke invloed heeft mediaframing op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlanders over minderheidsgroepen via de nieuwsmedia?*
- 2. Welke invloed hebben de verantwoordelijkheden van de media op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlanders over minderheidsgroepen via de nieuwsmedia?*
- 3. Op welke manier speelt de wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheden van de media in de nieuwsmedia een rol in de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlanders over minderheidsgroepen?*

Resultaten

Om te kijken of er sprake was van wisselwerkingen tussen mediaframes en verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia zijn er inhoudsanalyses van twaalf krantenartikelen uit De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad uitgevoerd. Uit de inhoudsanalyses blijkt dat er bij zeven combinaties van mediaframe en verantwoordelijkheid een wisselwerking is geconstateerd. Dit is bij de combinaties etnocentrismeframe en marktverantwoordelijkheid, etnocentrismeframe en professionele verantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en marktverantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en professionele verantwoordelijkheid, lekenframe en politieke verantwoordelijkheid, lekenframe en publieke verantwoordelijkheid, en culturele generalisatieframe en professionele verantwoordelijkheid. Daarnaast zijn er echter ook een aantal combinaties die niet zijn geconstateerd in de inhoudsanalyses. Dit betreft de combinaties lekenframe en marktverantwoordelijkheid, lekenframe en professionele verantwoordelijkheid, culturele generalisatieframe en marktverantwoordelijkheid, en culturele generalisatieframe en publieke verantwoordelijkheid.

De geconstateerde wisselwerkingen hebben vrijwel allemaal een negatieve invloed op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen van autochtone Nederlanders. Dit blijkt uit de interviews die zijn gehouden onder nieuwsconsumenten uit de Brabantse Kempen. Vaak wordt dit veroorzaakt doordat de nieuwsmedia hun verantwoordelijkheden niet nakomen door het gebruik van mediaframes. Hierbij kan gedacht worden aan het toebedelen van stereotypen, generalisaties en een wij-zij tegenstelling. Overigens komt uit de interviews met nieuwsconsumenten ook naar voren dat een combinatie die niet is geconstateerd in de inhoudsanalyses zou kunnen zorgen voor een positieve invloed op het beeld over allochtonen. Wanneer de nieuwsmedia namelijk een tweezijdig beeld zou presenteren van situaties zou dit kunnen bijdragen aan een positieve verandering van het beeld over minderheidsgroepen als allochtonen. De nieuwsconsument vindt het belangrijk dat er een tweezijdig beeld wordt gepresenteerd zodat de minderheidsgroep ook haar stem kan laten horen. Het gaat hierbij dan ook om de combinatie van het lekenframe en de marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia.

Wanneer er dieper wordt ingegaan op de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen van autochtone Nederlanders wordt gesteld dat dit afhankelijk is per krant. In dit onderzoek zijn drie nieuws- en dagbladen onderzocht, namelijk De Telegraaf, het Eindhovens Dagblad en de Kempenaer. Dit laatste nieuwsblad zal vrijwel geen invloed uitoefenen op het beeld over allochtonen. Bij de andere twee nieuwsbladen vindt er wel beïnvloeding van mentale beelden plaats. Hierover is meer te lezen in de resultaten van dit onderzoek.

Echter kan de vraag naar de juistheid van het beeld over minderheidsgroepen worden gesteld. Uit dit onderzoek blijkt dat de nieuwsmedia door middel van haar beïnvloeding vaak een onjuist beeld presenteert van de situatie. Ook dit wordt veroorzaakt door het gebruik van mediaframing en het niet nastreven van de verantwoordelijkheden die de nieuwsmedia heeft. De meeste respondenten geven dan ook aan dat het beeld dat bestaat over minderheidsgroepen als allochtonen kan worden verbeterd als deze groepen positiever worden weergegeven in de nieuws- en dagbladen.

Aanbevelingen

Om de doelstelling van dit onderzoek te kunnen behalen, moeten er enkele aanbevelingen worden gedaan aan de nieuwsmedia om het beeld dat de autochtone nieuwsconsument heeft over minderheidsgroepen te verbeteren. Deze aanbevelingen zijn weergegeven op de volgende pagina.

- ◇ Zowaar mogelijk, publiceer een krantenartikel over allochtonen waarin de stereotypen over deze groep worden tegengesproken. Hierdoor kan de nieuwsconsument zien dat de stereotypen over allochtonen niet de werkelijkheid weerspiegelen.
- ◇ Zorg ervoor dat er een tweezijdig verhaal wordt weergegeven in krantenartikelen door de mening van allochtonen ook te laten zien in een krantenartikel. Dit zou mogelijk kunnen bijdragen aan een positievere belichting van deze groep.
- ◇ Het is van belang dat de nieuwsconsument niet wordt misleid doordat er een scheef beeld wordt gegeven van de situatie. Wanneer de nadruk wordt gelegd op het probleem onder allochtonen zal dit voor de lezer ook meer opvallen, waardoor zij makkelijk een zondebok kunnen kiezen.
- ◇ Zorg voor een goede balans tussen de vraag naar het rapporteren over een bepaald onderwerp en het ethische aspect rondom dit onderwerp. Wat de ene lezer ziet als vermaak, kan voor de andere lezer als kwetsend worden ervaren.
- ◇ Zowaar mogelijk, probeer de situatie waarover wordt geschreven op een positieve manier te belichten. Door ook eens positieve zaken of ontwikkelingen te beschrijven, kan de nieuwsconsument ook positiever gaan denken over minderheidsgroepen als allochtonen.

Inhoud

Voorwoord	III
Samenvatting	V
1. Inleiding	1
1.1 Projectkader	1
1.1.1 Wij en zij	2
1.1.2 Culturele beeldvorming van de ander	3
1.1.3 Media en verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia	3
1.1.4 De krant – (re)presentatie van beelden	4
1.1.5 De Brabantse Kempen	5
1.2 Doelstelling	6
1.3 Vraagstelling	7
2. Theorie	9
2.1 Theoretisch kader	9
2.1.1 Beeldvorming in een multiculturele samenleving	9
2.1.2 Agendasettingstheorie en mediaframing	11
2.1.3 Verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia	13
2.2 Conceptueel model	15
3. Methodologie	17
3.1 Onderzoeksstrategie	18
3.1.1 Benadering van het onderzoek	18
3.1.2 Aanpak van het onderzoek	18
3.1.3 Onderzoeksubjecten van het onderzoek	19
3.1.4 Operationalisatie	20
3.1.4 Koppeling – mediaframes en verantwoordelijkheden	22
3.2 Onderzoeksmateriaal	23
3.2.1 Manier van data verzamelen	23
3.2.2 Uitvoering van data verzamelen	24
3.2.3 Presenteren van de resultaten	26

4.	Resultaten	27
4.1	Wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia	27
4.1.1	Geconstateerde wisselwerkingen	28
4.1.2	Niet-geconstateerde wisselwerkingen	31
4.2	Nieuwsconsument – mediaframing en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia	32
4.2.1	Invloed – ja of nee?	32
4.2.2	Invloed van de wisselwerkingen op de culturele beeldvorming van nieuwsconsumenten	33
4.3	Theoretische inzichten en werkelijkheid	36
4.3.1	Bewuste verandering?	37
4.3.2	Gebruik van mediaframing	37
4.3.3	Omgang met verantwoordelijkheden	38
4.3.4	Weerspiegeling van de werkelijkheid	39
5.	Conclusie	41
5.1	Beantwoording van de hoofdvraag	41
5.2	Aanbevelingen	42
5.3	Reflectie	42
	Referenties	44
	Bijlagen	47
1.	Krantenartikelen uit De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad	48
2.	Inhoudsanalyses van de krantenartikelen	61
3.	Interviews met nieuwsconsumenten	74
4.	Interview met Jan van den Dungen, Correspondent Kempenpers	83

1. Inleiding

Krantenkoppen als “Marokkanen vormen nieuwe generatie topcriminelen” en “Marokkaanse meisjes steeds vaker in problemen” tonen terugkomende thema’s in relatie met allochtonen die besproken worden in de nieuwsmedia. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan criminaliteit of werkloosheid. De representatie van minderheidsgroepen in nieuws- en dagbladen is vaak negatief, zoals ook de voorbeelden aangeven. Echter kunnen er vraagtekens worden gezet bij de juistheid van deze representatie. Is het bestaande culturele beeld over deze minderheidsgroepen wel juist? En hoe is dit beeld ontstaan? Wat is de rol van de media in deze beeldvorming?

Door het verder inlezen in het onderwerp en het kritisch in kaart brengen van bestaande literatuur werd het duidelijk waar verder onderzoek nodig was naar de invloed van media op culturele beeldvorming. In dit onderzoek zal het tegenover elkaar stellen van twee concepten, verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia en mediaframing, centraal staan. Mediaframing houdt in dat de media invloed heeft op haar publiek door zaken op een bepaalde manier te presenteren. De veronderstelde relaties tussen verschillende verantwoordelijkheden van de media en het creëren van een bepaald beeld over minderheden door de nieuwsmedia zal worden onderzocht. Uiteindelijk probeer ik hiermee een advies te geven over het omgaan met de verantwoordelijkheid en culturele beeldvorming door framing aan de nieuwsmedia.

Om het onderzoekveld af te bakenen, zal het onderzoek zich beperken tot het gebied ‘De Brabantse Kempen’. Dit gebied is gelegen in de Nederlandse provincie Noord-Brabant in de omgeving van Eindhoven. In dit gebied worden een aantal nieuws- en dagbladen relatief veel gelezen. In dit onderzoek zullen enkelen van deze centraal staan, namelijk De Telegraaf, het Eindhovens Dagblad en de Kempenaer.

1.1 Projectkader

Krantenkoppen, zoals hierboven zijn weergegeven, zijn regelmatig terug te vinden in nieuws- en dagbladen. Door middel van een titel die om aandacht schreeuwt, proberen de journalisten die deze berichten schrijven een beeld te schetsen van actualiteiten. Echter kunnen door de schreeuw om aandacht voor het bericht vooroordelen over minderheidsgroepen worden gevormd of bevestigd. Het benoemen van een groep als ‘Marokkanen’ toont al aan dat er een verschil wordt gemaakt tussen groepen mensen. Zij zijn namelijk meestal Nederlands staatsburger, maar worden alsnog gezien als niet-Nederlanders.

1.1.1 Wij en zij

Nederland is een land dat wordt bevolkt door mensen met vele verschillende etniciteiten, maar liefst 240, waarvan Nederlands de grootste is (Forum, Instituut voor Multiculturele Vraagstukken, 2010, p.1). Daarnaast is er ook sprake van een verdeling van verschillende nationaliteiten. Hiermee wordt een onderscheid gemaakt in land van herkomst en wordt vaak aangetoond met de termen autochtoon en allochtoon. Wanneer ten minste één van je ouders niet geboren is in Nederland val je onder de categorie allochtoon. Hier wordt ook weer een onderscheid in gemaakt, namelijk tussen westerse allochtoon en niet-westerse allochtoon. Overigens wordt er ook nog een onderscheid gemaakt tussen eerste- en tweedegeneratieallochtonen. Bij de tweedegeneratieallochtonen zijn de personen zelf wel in Nederland geboren, maar hebben de ouders minstens één ouder die niet in Nederland is geboren (CBS, 2013). Nederland wordt momenteel door meer dan 20% bevolkt door allochtonen waarvan de niet-westerse allochtonen de grootste groep is met 1.899.245 personen. Daarnaast wonen in Nederland 1.527.774 westerse allochtonen (CBS Statline, 2012). In aansluiting op het onderscheid dat wordt gemaakt, is het van belang te vermelden dat er een discussie bestaat over het gebruik van het woord "allochtoon". Het woord zou een negatieve lading hebben en moeten worden vervangen (van Meeteren, 2005, p.19). Deze negatieve lading ontstaat door verschillende stereotypen die aan allochtonen worden toegekend door autochtonen in Nederland. Hierbij kan gedacht worden aan het stereotype dat allochtonen vaak betrokken zijn bij misdaad. Dit wil echter niet zeggen dat er geen positieve stereotypen kunnen zijn.

De verschillen die worden gemaakt in Nederland in het dagelijks leven zijn volgens literatuurcriticus Said (1994) aangeduid met de termen 'us' en 'them' en zijn afkomstig uit de tijd van imperialisme en kolonialisme. Dit houdt in dat er sprake is van een wij-zij structuur, waarbij de zij-groep wordt gezien als de onderliggende, minderwaardigere partij (p.6 - 11). Maar, de literatuurcriticus merkt op dat het ietwat vreemd is om een onderscheid te maken tussen wij en zij, omdat culturen bestaan uit verschillende elementen die bij elkaar zijn gebracht uit andere culturen (p.15). Er zou dus kunnen worden gezegd dat het onderscheid dat wordt gemaakt in etniciteit, nationaliteit en/of culturele identiteit niet gepast is. Volgens de gedachtegang van Said is de autochtone Nederlander namelijk gevormd door de elementen uit de achtergronden van de allochtonen Nederlanders. WRR (2007) toont aan dat het juist omschrijven van de nationale identiteit niet eens meer mogelijk is, dé Nederlandse identiteit bestaat niet (p.195), zoals ook Maxima al eens uitsprak. Er kan dus de vraag worden gesteld tot welke categorie de Nederlandse cultuur behoort, wij of zij, aangezien niet precies bekend is wat de Nederlandse identiteit is. Er zou dus kunnen worden gesteld dat er sprake is van een *salad bowl* of *melting pot*. Hierover zal in de theorie meer volgen.

Wanneer er wordt gekeken naar de 'westerse identiteit' zien we dat deze wordt gezien als de tegenhanger van de identiteit van de rest van de wereld. Het 'westen' wordt vaak geassocieerd met het bezitten van rationaliteit waardoor zij een leidende positie kunnen behouden ten opzichte van de rest, oftewel 'them' (Goody, 1996, p.11). Echter maakt dit niet duidelijk wat 'westers' precies inhoudt. Kortom, er kan worden gesteld dat de Nederlandse, 'westerse' cultuur bestaat uit invloeden van buitenaf, dus ook van de rest. Dit maakt het begrijpen van de wij-zij tegenstelling niet gemakkelijker, omdat de wij-groep voor een deel is beïnvloed door de zij-groep.

1.1.2 Culturele beeldvorming van de ander

De wij-zij tegenstelling die in de voorgaande alinea's besproken is, is een sociale constructie. Dit betekent dat de tegenstelling is geproduceerd door de mens. Overigens wordt deze constructie ook in stand gehouden door de mens. Hierbij bepaalt vaak de westerse partij het beeld van de ander, of wel de minderheidsgroepen (Said, 2003, p.41). Gregory (2000a) haakt hierop in door te analyseren hoe dit beeld tot stand komt. Hij stelt dat het culturele beeld over de minderheidsgroepen wordt geconstrueerd door het westen (p.318). Echter is dit beeld vaak gebaseerd op vooroordelen en generalisaties (Shadid, 1994, p.8).

Het vormen van beelden over de ander is een proces (Smelik, et al., 1999, p.5), waarbij mensen worden in gedeeld in groepen. Deze categorisatie berust op het ordenen van gemeenschappelijke kenmerken als bijvoorbeeld land van herkomst. Desalniettemin worden hierbij de verschillen tussen en binnen de groepen vaak overschat (Brehm et al., 2007, p.138). Er zou dus kunnen worden gesteld dat de ander wordt gecategoriseerd doordat er wordt gehandeld vanuit vooroordelen. Hierbij worden verschillende stereotypen gebruikt. Deze stereotypen zijn vaak negatief, maar kunnen ook positief zijn. Een positief stereotype van allochtonen is bijvoorbeeld dat zij vaak erg loyaal zijn aan hun familie. Shadid (1994) voegt toe dat het toeschrijven van stereotypen aan de hand van beeldvorming het maken van een onderscheid is. Door het toebedelen van stereotypen wordt de andere groep als anders gezien. Het is alleen de vraag of het toebedelen van stereotypen de werkelijkheid weerspiegelt.

1.1.3 Media en verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia

Na het geven van een aantal inzichten over culturele beeldvorming en de minderheidsgroepen kan worden gekeken wat de invloed van media hierop is. Er wordt namelijk gesteld dat het bijna een cliché is dat we een leven leiden dat is ondergedompeld in media (Deuze, 2008, p.67). In Nederland kunnen we ons geen wereld meer voorstellen zonder media (Molenaar, 2005, p.17). Media is afkomstig van het woord 'medium'. Deze term verwijst naar iets dat tussen een object en een subject staat. Hiermee wordt bedoeld dat door media een boodschap wordt verzonden en ontvangen

(Laughey, 2007, p.1). Huysman & De Haan (2010) verdelen media onder in twee categorieën, namelijk oude en nieuwe media. Onder oude media wordt media verstaan die gedrukt zijn of van audiovisuele aard zijn. Deze media zijn ontstaan voordat internet voor iedereen toegankelijk was. Hierbij kan worden gedacht aan kranten, boeken, radio, en televisie. De nieuwe media zijn digitale en online distributieplatforms als computer, mobiele apparaten en internet (p.65-67).

De media kennen bepaalde verantwoordelijkheden die met name in de journalistiek, en dus de nieuwsmedia tot uiting komen. Dit houdt in dat er moet worden opgelet wat de wereld in gebracht wordt, omdat dit zorgt voor beeldvorming. In een multiculturele samenleving, als die van Nederland, moeten onder andere journalisten zich er dus van bewust zijn welke beelden zij de wereld in brengen (Bardoel et al., 2002, p.456). Deze beelden kunnen namelijk zowel positief als negatief van aard zijn. Hoogleraar communicatiewetenschappen Fauconnier (1996) voegt hieraan toe dat de informatieve waarde van nieuwsmedia nauwkeurig, waar en objectief dienen te zijn. Daarnaast moeten ze voorkomen dat etnische minderheden zich niet op een negatieve manier aangesproken voelen (p.152). Ondanks dat komen etnische minderheden vaak op negatieve wijze in het nieuws. Zij worden in beeld gebracht aan de hand van het eerder besproken dominante blanke, westerse perspectief (Bardoel et al., 2002, p.456). Aan dit perspectief hangen een aantal stereotypen over de etnische minderheden, ofwel de zij-groep.

Dit negatieve beeld en stereotypen over minderheden verwijzen naar de langlopende discussie over de maatschappelijk en morele rol van de nieuwsjournalistiek (Smith, in Bardoel, 2000, p.20). In deze discussie zijn vier verschillende soorten verantwoordelijkheden onderscheiden. Hierbij moet worden gedacht aan politieke verantwoordelijkheid, marktverantwoordelijkheid, publieke verantwoordelijkheid en professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Deze vier verantwoordelijkheden zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 2.

1.1.4 De krant – (re)presentatie van beelden

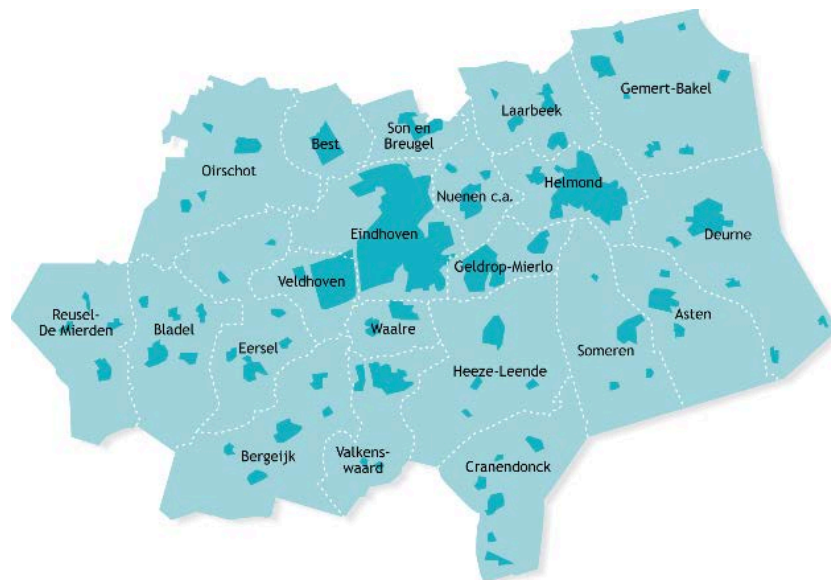
In de media worden bepaalde representaties van minderheidsgroepen naar buiten gebracht. Het is echter nog niet helemaal duidelijk wat de precieze relatie tussen culturele beeldvorming over minderheden en de nieuwsmedia is. Wanneer de nieuwsmedia worden geanalyseerd, zien we dat er mediaframes worden onderscheiden (Biltereyst & Peeren, 2003, p.182). Hierbij zijn de concepten *priming* en *framing* van belang. Bij *priming* spelen nieuwsjournalisten in op bestaande beelden in de hoofden personen. Op deze manier worden die beelden bevestigd en gereproduceerd doordat hiermee de gedachten van de nieuwsconsumenten kan worden gestuurd. Er wordt namelijk slechts gelet op de zaken die worden geassocieerd met de nieuwe beelden. Bij *framing* wordt er aangenomen dat hoe een onderwerp wordt gekarakteriseerd in de media invloed heeft op hoe de mediaconsument de boodschap begrijpt (Scheufele & Tewksbury, 2007, p.11). De bewuste of

onbewuste keuze voor het gebruiken van mediaframes vindt vaak plaats voor de daadwerkelijke productie van een nieuwsbericht. Men kan namelijk uitgaan van een bepaald frame en op zoek gaan naar informatie die binnen dit gekozen frame passen (Van Gorp, 2006, p.249).

Wanneer dieper wordt ingegaan op mediaframes in de nieuwsmedia worden vier soorten frames onderscheiden. Deze vier frames zijn het etnocentrismeframe, het stigmatiseringsframe, het lekenframe en het culturele-generaliseringsframe (Shadid, 2009, p.177-181). Ook deze concepten zullen in de hoofdstuk 2 nader worden toegelicht.

1.1.5 De Brabantse Kempen

Het onderzoek zal zich, zoals de titel al suggereert en eerder is vermeld, richten op de Brabantse Kempen. De Brabantse Kempen is gelegen in Zuid-Oost Brabant en bestaat uit de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden. Dit gebied is voornamelijk ruraal van aard (VVV de Brabantse Kempen, 2013). In de onderstaande figuur is de Brabantse Kempen te zien ten westen van Eindhoven. In 2012 woonden in de regio 86.386 mensen, waarvan 6.620 van allochtone afkomst. Dit is 7% van alle inwoners van dit gebied. Deze groep is op te delen in westerse en niet-westerse allochtonen. De groep westerse allochtonen bestaat uit 5.005 personen, dit is 76%, en de niet-westerse allochtonen worden vertegenwoordigd door de resterende 24% van de allochtonen, ofwel 1.615 personen (CBS, 2012, p.30-33).

Figuur 1: Gemeenten van Zuid- Oost Brabant. (Bron: <http://www.hetnatuurstation.nl/overzicht-gemeenten.html>)

1.2 Doelstelling

Uit het projectkader is gebleken dat er sprake is van een wij-zij tegenstelling in de Nederlandse samenleving die mogelijk wordt veroorzaakt door mediaframing in nieuwsmedia. Hierbij houdt de nieuwsmedia in mindere mate rekening met de verantwoordelijkheden die zij dragen. In praktijk wordt er dus niet altijd gehandeld volgens de vier verschillende verantwoordelijkheden van de media, omdat deze elkaar kunnen tegenspreken. Daarnaast wordt er door nieuwsjournalisten vaak vanuit frames gewerkt. Deze frames kunnen de verantwoordelijkheden ook tegenspreken. Er zal om deze reden praktijkonderzoek worden gedaan naar de rol van de media in het ontstaan van culturele beeldvorming over minderheidsgroepen.

Er zal nogmaals worden weergegeven welke problemen er aan de orde zijn gesteld in het projectkader. Ten eerste is er sprake van onduidelijkheid in de identiteiten van wij en zij. Er zijn geen complete definities van beiden. Ten tweede is er inconsistentie tussen de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia en het gebruiken van mediaframing van minderheidsgroepen in nieuwsmedia. Er zou dus kunnen worden gesteld dat de autochtonen nieuwsjournalisten het beeld over minderheden deels bepaald en dus de 'wij'-groep zijn. De nieuwsmedia worden immers gedomineerd vanuit de "Nederlandse", westerse cultuur. Vanuit dit perspectief kan de wij-zij tegenstelling omgevormd worden tot een nieuwsmedia-minderheidsgroep tegenstelling. Hierbij moet echter de actieve rol van de nieuwsconsument niet uit het oog worden verloren.

Door middel van dit onderzoek wordt beoogd inzicht te verkrijgen in achtergronden, oorzaken en samenhangen van de inconsistentie tussen de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia en mediaframing. Vandaar dat het uitvoeren van een diagnostisch onderzoek hier van toepassing is (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.53). In dit onderzoek zal worden geprobeerd om aanbevelingen te doen aan nieuwsmedia voor het verbeteren van het beeld dat wordt gecreëerd van minderheidsgroepen door mediaframing. Er zal worden geprobeerd dit doel te bereiken door te zoeken naar de achtergronden en oorzaken van de inconsistentie tussen de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia en mediaframing. Hieruit kan de volgende doelstelling worden afgeleid:

Het doel van het onderzoek is aanbevelingen te doen aan nieuwsmedia voor het verbeteren van het beeld dat wordt gecreëerd over minderheidsgroepen door middel van mediaframing door te zoeken naar de achtergronden en oorzaken van de inconsistentie tussen de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia en mediaframing.

Het resultaat van dit onderzoek zal niet leiden tot een oplossing van het probleem, maar er zullen wel een aantal aandachtspunten worden gegeven om op te letten bij het verbeteren van de problematiek.

1.3 Vraagstelling

In deze paragraaf zal de doelstelling uit paragraaf 1.2 worden vertaald naar een adequate centrale vraagstelling. Deze vraagstelling zal worden ondersteund door enkele deelvragen. De centrale vraag ontspringt uit de doelstelling, omdat dit de vraag is die moet worden beantwoord om het doel van het onderzoek te kunnen bereiken. Dit is respectievelijk:

Hoe uit de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlander over minderheidsgroepen zich en welke rol speelt de wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheden van de media hierbij?

Het eerste deel van de centrale vraag is een beschrijvend. Er wordt namelijk gevraagd naar het in kaart brengen van het verschijnsel culturele beeldvorming op minderheidsgroepen door media. Vervolgens het tweede deel van de centrale vraag is verklarend . Dit deel van de vraag is een verklarende vraag, want er wordt gevraagd naar de manier waarop de wisselwerking tussen twee concepten plaatsvindt (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.110).

Vanwege het feit dat de deelvragen de centrale vraag niet mogen overstijgen, kunnen de deelvragen slecht van beschrijvend of verklarend karakter zijn (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.112). De kernbegrippen uit de centrale vraag zijn nieuwsmedia, culturele beeldvorming, minderheidsgroepen, mediaframing en verantwoordelijkheden van de media. De deelvragen die hieraan worden gekoppeld, moeten dus aansluiten op deze kernbegrippen. Achtereenvolgens, de deelvragen zijn:

1. *Welke invloed heeft mediaframing op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlanders over minderheidsgroepen via de nieuwsmedia?*
2. *Welke invloed hebben de verantwoordelijkheden van de media op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlanders over minderheidsgroepen via de nieuwsmedia?*
3. *Op welke manier speelt de wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheden van de media in de nieuwsmedia een rol in de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlanders over minderheidsgroepen?*

De centrale vraag en haar deelvragen zullen de leidraad door dit onderzoek zijn. Door deze vragen proberen te beantwoorden, wordt er voldaan aan het doel van het onderzoek. Daarnaast is het

mogelijk om aanbevelingen te doen betreffende de culturele beeldvorming van minderheidsgroepen aan de nieuwsmedia.

2. Theorie

Bij het doen van praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek worden wetenschappelijke inzichten toegepast op praktijksituaties. Deze situaties vragen om verbetering (Vennix, 2010, p.122).

Aangezien dat in dit onderzoek ook het geval is, zullen de wetenschappelijke inzichten die worden gebruikt op een rijtje worden gezet en toegelicht. Deze wetenschappelijke inzichten vormen het theoretisch kader van het onderzoek.

In dit tweede hoofdstuk zal het theoretische gedeelte van het onderzoek worden weergegeven. De theorieën die worden gebruikt in het onderzoek komen voort uit de literatuurbespreking in paragraaf 1.1. In die paragraaf zijn onder andere mediaframing in nieuwsmedia en de verantwoordelijkheden van de media kort genoemd. Deze twee concepten zullen de theorie van het onderzoek vormen. Aan de hand van de theorie kan worden geanalyseerd wat de invloed is van deze twee concepten op de beeldvorming over minderheidsgroepen. Dit volgt echter in de analyse en de uitwerking van de resultaten.

2.1 Theoretisch kader

Alvorens de concepten in de theorie van dit onderzoek toegelicht zullen worden, zijn een aantal zaken van belang. Allereerst, vanwege het beschrijvende en verklarende karakter van de centrale vraag en haar deelvragen is er ook een beschrijvende of verklarende theorie nodig. Mediaframing en de verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia zijn van beschrijvend karakter. Ze beschrijven immers de houding van de nieuwsmedia tegenover de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen.

Het is ook belangrijk dat de theorie niet enkel een conceptueel raamwerk is. Deze moet namelijk overeenkomen met de werkelijke situatie (Leroy et al., 2009, p.144). In het projectkader is gebleken dat deze concepten binnen de onderzoek toe te passen zijn. Er is namelijk sprake van een inconsistentie tussen enerzijds mediaframing en anderzijds verantwoordelijkheden in nieuwsmedia. Er is, zoals al eerder is vermeld, geconstateerd dat deze elkaar tegen kunnen spreken.

2.1.1 Beeldvorming in een multiculturele samenleving

Zoals al enkele malen is gesteld, is de Nederlandse samenleving multicultureel. Mensen uit verschillende landen van herkomst en daarmee cultuurelementen vormen samen het Nederlandse volk. Het principe ‘salad bowl’ komt dan al snel naar boven. Deze metafoor houdt in dat meerdere culturele “ingrediënten” worden samengevoegd tot één “salade”, ofwel samenleving met één identiteit (Kim, 2010, p.105). Echter wordt er gesuggereerd dat de Nederlandse samenleving geen gezamenlijke identiteit kent en dat er een duidelijke wij-zij tegenstelling is tussen autochtone en allochtone Nederlanders. Dat deze tegenstelling bestaat komt volgens Said (1994) uit het verleden.

Doordat de westerse wereld in de tijd van imperialisme en kolonialisme bezig was met het behouden van de macht kan worden gesteld dat de wij-zij structuren van toen af aan in stand zijn gehouden. Hierbij werden de anderen, zij in de wij-zij structuur, gezien als de onderliggende, minderwaardigere partij (p.6 - 11). Ondanks dat deze structuren in het verleden zijn ontstaan, kunnen ze in de huidige samenleving nog steeds worden herkend (Gregory, 2000b, p.180). Ze worden zelfs door de mens geproduceerd en in stand gehouden (Said, 2003, p.41). In dit onderzoek zou er dan ook gesteld kunnen worden dat mogelijk de nieuws- en dagbladen hier verantwoordelijk voor zijn. Said (1994) duidt de tegenstelling aan met de termen 'us' en 'them' en geeft tegelijkertijd aan dat deze tegenstelling ietwat vreemd is. Culturen bestaan volgens hem namelijk uit verschillende elementen die bij elkaar zijn gebracht uit andere culturen (p.15). Er zou dus kunnen worden gezegd dat het onderscheid dat wordt gemaakt in etniciteit, nationaliteit en/of culturele identiteit niet gepast is. Zoals al eens eerder is aangehaald is er dus niet echt één Nederlandse identiteit.

Wanneer er wordt gesproken over een vergelijking tussen wij en zij kan er vanuit worden gegaan dat hier beelden mee gepaard gaan. Vandaar dat het van belang is om te weten wat beeldvorming is. Beeldvorming worden gezien als een proces. Hierbij is sprake van een wisselwerking tussen materiele beelden en mentale beelden. De materiele beeld zijn afkomstig uit de werkelijkheid en de mentale beelden zijn de beelden die iemand in zijn of haar hoofd heeft over een situatie die vergelijkbaar is met de materiele beelden. Doordat er een wisselwerking plaatsvindt tussen iemands referentiekader en nieuwe beelden kunnen oude beelden in een ander licht komen te staan, oftewel, een herziening van het mentale beeld (Smelik, et al., 1999, p.5). Bij het ontstaan van volledig nieuwe beelden kunnen vraagtekens worden gezet. Volgens Shadid (1994) worden er bij beeldvorming stereotypen toegeschreven, wat aangeeft dat er sprake is van een vaststaand beeld over een bepaalde minderheidsgroep (p.8). Kruisbergen & Veld (2002) brengen hier een nuance in aan door te stellen dat een beeld in iemands hoofd wel heel langzaam kan veranderen. Dit geeft dus aan dat stereotypen wel hardnekkig zijn, maar niet onveranderlijk. Negatieve beelden zouden dus uiteindelijk om kunnen slaan in positieve beelden door middel van het presenteren van positieve ervaringen met minderheden (p.4). Aan de hand van de aanbevelingen die zullen worden gedaan, kan worden gepoogd deze verandering mogelijk te maken.

Beeldvorming vindt zowel bewust als onbewust plaats. Via waarnemingen van de ander worden door middel van persoonlijke interpretaties beelden gevormd. Deze beelden kunnen zowel positief als negatief zijn (van den Elshout, 2009, p.9). De waarnemingen komen overeen met de materiele beelden waarover zojuist is gesproken en de interpretaties zijn afhankelijk van mentale beelden. Ook Pinto (2004) geeft aan dat de interpretatie van waarnemingen vaak niet bewust gebeurt (p.18). Daarentegen worden er ook bewuste keuzes gemaakt. Dit vindt voornamelijk plaats aan de kant van de media zelf. Zij zijn namelijk vrij in het maken van keuzes over wat wel en/of niet

zal worden gepubliceerd (Scholten, 2004, p.370). Hierdoor bieden nieuwsjournalisten een bepaald weergave van de werkelijkheid aan. Uiteindelijk kunnen ook de nieuwsconsumenten bepalen hoe ze omgaan met de nieuwsberichten. Zij kunnen dus een bewuste keuze maken bij het interpreteren van krantenartikelen.

Via media is het mogelijk om een beeld over te brengen. Dit kan worden gezien als een materieel beeld dat inwerkt op het beeld in ons hoofd. Deze beelden hebben invloed op elkaar, waardoor nieuwe beelden of aangepaste beelden ontstaan. Echter, de beelden die iemand heeft over een ander representeren niet altijd de werkelijkheid (Shadid, 1994, p.13). Dit geldt ook voor de beelden die in de media worden verspreid. Deze beelden kennen namelijk geen onderliggende waarheid achter de via media gerepresenteerde werkelijkheid (Deuze, 2008, p.73). Toch worden deze nieuwsartikelen gepubliceerd, wat een verkeerde invloed kan hebben op de beeldvorming van de Nederlandse bevolking.

2.1.2 Agendasettingstheorie en mediaframing

Er zijn vele theorieën die de effecten van de media op het publiek en andersom proberen te verklaren (Laughey, 2007, p.7-53). In dit onderzoek zal onder andere worden geanalyseerd aan de hand van de mediaframing benadering. Deze benadering sluit aan op het analyseren van de invloed van de nieuwsmedia op het beeld over minderheden. Overigens biedt mediaframing vier concepten aan de hand waarvan er op een systematische manier te werk kan worden gegaan. Deze vier concepten zijn achtereenvolgens het etnocentrismeframe, het stigmatiseringsframe, het lekenframe en het culturele-generaliseringsframe (Shadid, 2009, p.177-181).

Mediaframing is afkomstig van de agendasettingstheorie van Cohen (1963). Zijn klassieke benadering van de agendasettingstheorie houdt in dat de media ervoor zorgen dat de ontvanger over een aan de kaart gestelde zaak ging nadenken. Dat de media ook invloed had op de manier waarop mensen over iets na gingen denken, werd door deze theorie echter tegengesproken. Dit werd na nader onderzoek bijgesteld. Volgens McCombs & Shaw (1993) was de media wel in staat om de manier waarop de ontvanger over een bepaalde zaak nadent te beïnvloeden (p.65). Er is namelijk gebleken dat in de nieuwsmedia een beeld wordt geschetst dat vaak wordt overgenomen door de lezers (McCombs & Shaw, 1972, p.184). Overigens vindt er ook een andere wisselwerking tussen publiek en media-agenda's plaats. Het is niet enkel de media die bepaald wat er in de hoofden van het publiek speelt, er is ook sprake van publiek dat bepaald wat aan de orde wordt gesteld in de media (Shadid, 2009, p.175).

Binnen de agendasettingstheorie wordt er vaak aandacht besteed aan de verschijnselen 'priming' en 'framing' (De Boer & Brennecke, 2003, p.207). *Priming* wordt vaak gezien als een uitbreiding van agendasetting. Het gaat hierbij om het, al dan niet, bewust aandacht besteden aan

een bepaald issue in de media (Iyengar & Kinder, 1987, p.63). Bij *priming* geven de nieuwsmedia aan welke beelden van gebeurtenissen uit het verleden kunnen dienen als maatstaven voor de gebeurtenis waarover wordt bericht (Scheufele & Tewksbury, 2007, p.11). Er kan dus worden gesteld dat *mediapriming* een proces is waarbij invloed wordt uitgeoefend op de beeldvorming. Bij *framing* gaat het om de wijze waarop issues aan de orde worden gesteld (De Boer & Brennecke, 2003, p.209-212). Er wordt een lading aan een nieuwsbericht gegeven door het selecteren en/of accentueren van enkele aspecten van het bericht. Op deze manier probeert de nieuwsmedia problemen te definiëren en oorzaken te geven van het probleem. Dit kan grofweg vier verschillende vormen aannemen die worden weerspiegelt in de vier eerder genoemde frames, respectievelijk het ethnocentrismeframe, het stigmatiseringsframe, het lekenframe en het culturele-generaliseringsframe (Shadid, 2009, p.176-181). Hieronder zijn deze frames schematisch weergegeven in een tabel met een korte toelichting.

Soort frame	Omschrijving van het soort frame
Ethnocentrismeframe	= Medium benadrukt de wij-zij tegenstelling
Stigmatiseringsframe	= Medium presenteert minderheidsgroepen als probleemgroepen dmv stereotypen
Lekenframe	= Medium geeft relatief beperkte mogelijkheden voor minderheden om hun mening ter sprake te brengen
Culturele-generaliseringsframe	= Medium gaat uit van homogeniteit binnen minderheidsgroepen

Tabel 1: Mediaframing (Bron: Shadid, 2009, p.176-181)

Zoals in tabel 1 is weergegeven focussen de vier frames zich op verschillende zaken. Ten eerste, het ethnocentrismeframe benadrukt de wij-zij tegenstelling (Shadid, 2009, p.177). Dit is dezelfde tegenstelling als die besproken in de voorgaande subparagraaf. Er is dus een onderscheid gemaakt tussen wij en zij. Hierbij worden de normen, waarden en gewoonten van de wij-groep gebruikt als maatstaven om de ander, ofwel de zij-groep, te beoordelen (Shadid, 2007, p.57). Dit gaat gepaard met het inferieure beeld dat ontstaat van de ander. Er wordt een negatieve houding aangenomen ten opzichte van de minderheidsgroepen en een positieve houding ten opzichte van wij-groep (Vanhoutte, 2007, p.209). De wij-groep wordt in dit onderzoek gerepresenteerd door de autochtone Nederlanders.

Wanneer er sprake is van het gebruiken van het stigmatiseringsframe worden minderheidsgroepen gepresenteerd als probleemgroepen. Zij krijgen hierbij een stempel opgedrukt (Shadid, 2009, p.178). Deze stempel wordt ook wel stereotype genoemd. Stereotypen worden vaak

in verband gebracht met thema's als misdaad, geweld en criminaliteit (Timmerman & Lodewyckx et al., 2004, p.246). Devroe (2007) toont aan dat dit in realiteit ook daadwerkelijk voorkomt. Zij stelt namelijk dat etnische minderheden voornamelijk in de nieuwsmedia komen in verband met misdaad (p.151). Echter wil dit niet zeggen dat er alleen maar negatieve stereotypen bestaat over minderheidsgroepen. Bij dit frame kan worden gesteld dat mensen in hokjes worden gestopt, ofwel gecategoriseerd. Deze categorisatie berust op het orden van gemeenschappelijke kenmerken. Desalniettemin worden hierbij de verschillen tussen en binnen de groepen vaak onderschat (Brehm et al., 2007, p.138). Stereotypen worden mogelijk toebedeeld zodat de lezers van nieuwsartikelen kunnen worden bevestigd in hun mentale beeld over een bepaalde groep mensen.

Ten derde, het lekenframe haakt in op de relatief beperkte mogelijkheden voor minderheden om hun mening te kunnen uiten. Verder worden zij vrijwel altijd gepresenteerd als leken die geen expertise hebben (Shadid, 2009, p.179). Dat mensen uit minderheidsgroepen vaak hun mening niet kunnen laten blijken in nieuwsberichten wordt veroorzaakt doordat journalisten niets aan hen vragen. Daarnaast kan de mening van deze mensen ook achterwege worden gelaten.

Het vierde frame, het culturele-generaliseringsframe gaat uit van homogeniteit van minderheidsgroepen (Shadid, 2009, p.179-180). Hierbij wordt er vanuit gegaan dat iedereen binnen een minderheidsgroep hetzelfde is. Er wordt niet gekeken naar individuele manieren om vorm te geven aan culturele achtergronden van de mensen die tot een bepaalde minderheidsgroep behoren (Hoffman, 2002, p.116). Sterk & Fun Lui (2004) stellen dat er in de nieuwsmedia vrijwel nooit aandacht wordt besteed aan de diversiteit binnen minderheidsgroepen (p.8). Dit wordt mogelijk veroorzaakt doordat stereotypen worden toebedeeld aan deze groepen.

2.1.3 Verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia

Naast het concept mediaframing zal ook de verantwoordelijkheid van de media binnen nieuwsmedia dienen als theorie in dit onderzoek. Door de jaren heen zijn er verschillende normatieve mediatheorieën tot stand gekomen (Fauconnier, 1996, p.151-152). Normatieve mediatheorieën gaan terug naar de inrichtende principes van de samenleving. Hierdoor is het mogelijk om aan de hand van deze theorieën te verklaren hoe de maatschappij functioneert en waarom de media zijn wat ze zijn (de Smaele, 2005, p.124). In dit onderzoek zullen twee normatieve mediatheorieën, ook wel verantwoordelijkheidstheorieën, worden gecombineerd, namelijk de theorie van de democratische participatie en de theorie van de sociale verantwoordelijkheid (Fauconnier, 1996, p.152-153). Deze verantwoordelijkheidstheorieën komen tot uiting in vier verschillende verantwoordelijkheden van de media, die volgen in de volgende alinea. Door middel van het gebruik van deze verantwoordelijkheden kan worden geanalyseerd welke rol de verantwoordelijkheid van de media speelt in culturele beeldvorming over minderheidsgroepen.

Zoals zojuist vermeld is, zijn er vier categorieën van de verantwoordelijkheid van de media. Met deze verantwoordelijkheden kan dus vanuit vier perspectieven worden geanalyseerd. De verschillende soorten verantwoordelijkheden zijn achtereenvolgens politieke verantwoordelijkheid, marktverantwoordelijkheid, publieke verantwoordelijkheid en professionele verantwoordelijkheid. In de onderstaande tabel zijn deze verantwoordelijkheden weergegeven met een korte omschrijving.

Soort verantwoordelijkheid	Omschrijving van de soort verantwoordelijkheid
Politieke verantwoordelijkheid	= Formele regelgeving en structuur waaraan de media zich dienen te houden
Marktverantwoordelijkheid	= Wat er gevraagd wordt van en aangeboden wordt door de media
Publieke verantwoordelijkheid	= Relatie van de media met de burger/nieuwsconsument die onderhouden dient te worden
Professionele verantwoordelijkheid	= Ethische codes waaraan de media zich dienen te houden

Tabel 2: Theorie van sociale verantwoordelijkheid (Bron: Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p.112-113)

Tabel 2 laat zien dat de vier verantwoordelijkheden van de media zich op verschillende zaken richten. Om te beginnen richt de politieke verantwoordelijkheid van de media zich op het houden aan formele regelgeving en structuur (Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p.112-113). Deze regels zijn vastgesteld in de Code van journalistieke beginselen en richten zich onder andere op het eerlijk verkrijgen van informatie en bescherming van de bron en staatsbelangen (Vermeulen, 2007, p.285). Nieuwsjournalisten worden hierdoor beperkt in hun vrijheid om te schrijven wat ze willen (McQuail, 1992, p.44). De politieke verantwoordelijkheid van de media heeft dus niets te maken met politiek correctheid van berichtgeving. Dit moet niet met elkaar worden verward.

Daarnaast focust de marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia zich op de vraag van nieuwsconsumenten (Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p.115). Hiermee denken de journalisten hun publiek het beste te kunnen dienen door hen te geven waar ze om vragen. Dit wordt ook wel het "*market model*" genoemd. Wanneer er op deze manier te werk wordt gegaan, zullen de nieuwsberichten in meerdere mate gericht zijn op sensatie. De nieuws- en dagbladen schrijven dit soort berichten vaak om zo veel mogelijk publiek te trekken. Het blijven immers commerciële producten (Bardoel, 2000, p.20).

Ten derde dient de nieuwsmedia als een spreekbuis van de samenleving. Dit wordt de publieke verantwoordelijkheid van de media genoemd. Hierbij zorgt de media voor een goede relatie

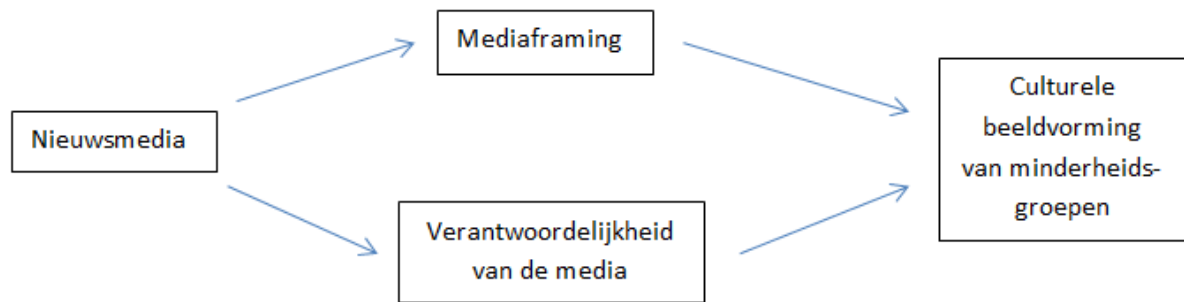
met de Nederlandse burgers. Dit wil zeggen dat iedereen in de Nederlandse samenleving een plaats moet hebben binnen deze relatie. De relatie is wederzijds, wat betekent dat ook de iedere nieuwsconsument zijn mening kan uiten in de berichtgeving van de nieuwsmedia (Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p116).

Tot slot, de professionele verantwoordelijkheid van de media richt zich in tegenstelling tot de politieke verantwoordelijkheid wel op de politieke correctheid van de nieuwsmedia (Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p.113). In de multiculturele context van de Nederlandse samenleving is het als nieuwswjournalist van belang een passende weergave van de werkelijkheid te presenteren. Bij deze vorm van verantwoordelijkheid werkt de media namelijk als weerspiegeling van de samenleving. Wanneer op een onethische manier wordt omgegaan met verschillen in bijvoorbeeld culturen, etniciteiten en/of identiteiten kan dit het beeld van een bepaalde minderheidsgroep beïnvloeden (Deuze, 2004, p.36). Om op een ethisch manier om te gaan met het publiceren van krantenartikelen moet de nieuwsmedia proberen te vermijden om politieke, etnische en godsdienstelijke minderheidsgroepen te kwetsen (Fauconnier, 1996, p.152).

Het is van belang in te zien dat de vier verschillende verantwoordelijkheden van de media elkaar in de weg kunnen staan. Hiermee wordt bedoeld dat het voor de nieuwswjournalisten vaak niet mogelijk is om rekening te houden met alle verantwoordelijkheden die de media hebben. Dit kan tot uiting komen in de mediaframes. Echter, er moet worden opgemerkt dat het uit het oog verliezen van alle verantwoordelijkheden door de journalisten niet perse bewust gebeurt. Verder is het van belang ervan bewust te zijn dat een krantenartikel niet perse onjuist is wanneer het niet voldoet aan alle vier de verantwoordelijkheden.

2.2 Conceptueel model

Voordat het theoretisch kader toe te passen is, is het nuttig om de theorieën in een conceptueel model te maken. Hierbij worden de kernbegrippen en de veronderstelde relaties hiertussen schematisch weergegeven (Verschuren & Doorewaard, 2007, p.279). Zoals al eerder is vermeld, zijn de kernbegrippen in dit onderzoek achtereenvolgens nieuwsmedia, culturele beeldvorming, minderheidsgroepen, mediaframing en verantwoordelijkheid van de media. Op de volgende pagina zijn deze kernbegrippen weergegeven in een model.

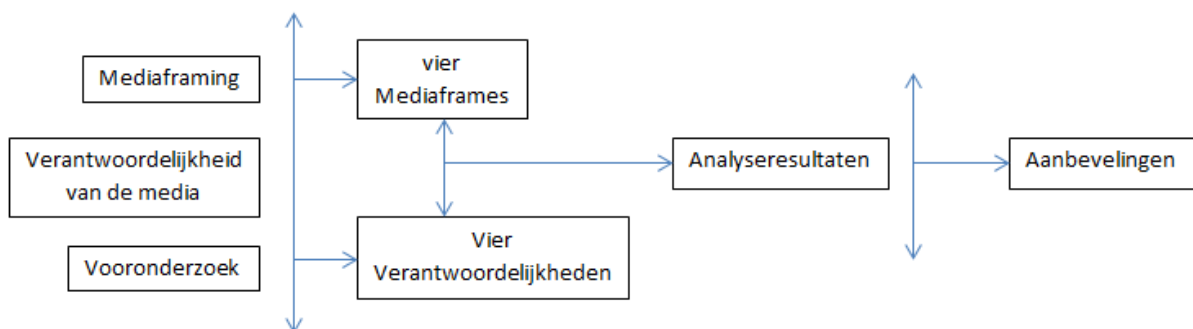
Figuur 2: Conceptueel model

Het conceptueel model geeft weer dat door mediaframing en de verantwoordelijkheid van de media een cultureel beeld van minderheidsgroepen wordt gevormd. Uit het model blijkt ook dat wordt onderzocht wat de rol van de nieuwsmedia hierin is. Nieuwsmedia kan verschillende vormen hebben als het journaal op tv of nieuws- en dagbladen. In dit onderzoek wordt nieuwsmedia beperkt tot de nieuw- en dagbladen, ofwel kranten, in Nederland. Dit kan zowel de papieren als digitale krant betreffen. Een toelichting van de andere drie blokjes is terug te vinden in de vorige paragraaf.

3. Methoden

Om het onderzoek uit te kunnen voeren is het van belang dat er wordt gekozen voor de juiste onderzoeksstrategie, ofwel de aanpak van het onderzoek. Hiermee wordt bedoeld dat er keuzes worden gemaakt over de manier waarop het onderzoek moet worden uitgevoerd (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.159). Verder moet er worden gekeken naar het onderzoeksmateriaal. Hierbij worden keuzes gemaakt over welke informatie nodig is om de centrale vraag te beantwoorden en de doelstelling te bereiken. Daarnaast is het van belang dat er wordt gekeken waar deze informatie te verkrijgen is (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.212).

Alvorens er naar de strategie en het materiaal van het onderzoek wordt gekeken, zal eerst een onderzoeksmodel worden gepresenteerd. Op deze manier wordt de aanpak van het onderzoek op een schematische manier weergegeven. In het onderzoeksmodel wordt gebruik gemaakt van het principe van confrontatie. Dit houdt in dat er door middel van een dubbelzijdige verticale pijl wordt aangegeven waar er sprake is van confrontatie tussen twee zaken. Uit deze pijl vloeit een horizontale pijl die de getrokken conclusie aangeeft (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.83). In de onderstaande figuur is het onderzoeksmodel gepresenteerd.

Figuur 3: Onderzoeksmodel

Dit model kan verwoord worden als een bestudering van de problematiek over culturele beeldvorming van minderheidsgroepen via media. Deze bestudering komt voort uit het model dat in figuur 2 is gepresenteerd. Zoals in figuur 3 te zien is, zal er een analyse plaatsvinden waarbij vier verschillende mediaframes worden afgezet tegen vier verschillende verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia. Hiermee wordt de culturele beeldvorming van minderheidsgroepen geanalyseerd. Deze analyse resulteert in aanbevelingen voor het verbeteren van het beeld dat bestaat over minderheidsgroepen via media. Overigens is dit model terug te koppelen aan de doel- en vraagstelling.

3.1 Onderzoeksstrategie

Wanneer er wordt teruggekeken op de doel- en vraagstelling kan worden vastgesteld dat er sprake is van een diepte-onderzoek. Immers, er zal worden gekeken naar hoe de relatie tussen mediaframing en verantwoordelijkheid van de media eruit ziet. Er zal dus aan de slag worden gegaan met een kwalificerende benadering van het probleem. Door middel van het doen van empirisch en niet-empirisch onderzoek wordt geprobeerd om een antwoord te formuleren op de centrale vraag van dit onderzoek om het uiteindelijke doel te kunnen bereiken.

3.1.1 Benadering van het onderzoek

De kwalitatieve methode die het beste aansluit op het onderzoeken van de invloed van de nieuwsmidia op culturele beeldvorming over minderheidsgroepen is een etnografie. Een etnografie is een methode waarbij een groep met een gedeelde cultuur wordt onderzocht. De gedeelde patronen en kennis van deze gehele groep binnen een sociale wereld worden beschreven en geïnterpreteerd (Creswell, 2007, p.68). Dit is een passende benadering door de focus op het bestuderen van culturele aspecten. Daarnaast kan de representatie van de cultuur van de minderheidsgroepen worden bestudeerd. Deze representatie van deze groep wordt geïnterpreteerd vanuit een westers perspectief, die voortkomt uit de cultuur van de autochtone Nederlander. Kortom, het gedeelde culturele beeld over de minderheden is een passend onderzoeksobject bij een etnografie.

Wanneer er iets dieper wordt ingegaan op etnografische benaderingen is te zien dat een kritische etnografie bij dit onderzoeksonderwerp geschikt is. Een kritische etnografie richt zich namelijk specifiek op het veranderen van het beeld dat bestaat over minderheidsgroeperingen. Dit sluit aan op het beoogde doel van dit onderzoek. Verder wordt de macht van de media om een bepaalde groep te representeren besproken, wat ook typisch is voor een kritische etnografie (Creswell, 2007, p.70). Het onderzoeken van de invloed van media op culturele beeldvorming over een bepaalde minderheidsgroep zou kunnen laten zien dat het beeld van deze minderheid mogelijk niet juist is. Dit wil echter niet zeggen dat dit beeld perse negatief hoeft te zijn. Het is ook mogelijk dat door middel van berichtgeving over minderheidsgroepen in de nieuwsmidia het beeld over deze groepen positief wordt beïnvloed.

3.1.2 Aanpak van het onderzoek

Onderzoek kan worden uitgevoerd aan de hand van vijf strategieën, namelijk een survey, een experiment, een casestudy, een gefundeerde theoriebenadering of een bureauonderzoek (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.161). Bij dit onderzoek met de gestelde hoofd- en deelvragen is het passend om te werken aan de hand van een combinatie van een casestudy en een

bureauonderzoek. Op deze manier kan zowel de empirische als niet-empirische manier van onderzoek worden uitgevoerd.

Bij een casestudy is het mogelijk om op een empirische manier een diepgaand onderzoek te doen, waardoor er een beeld van het geheel gevormd kan worden. Daarnaast staat een casestudy voor een open wijze van informatie verzamelen, wat ook zorgt voor diepgang. Door het houden van diepte-interviews over de gedachten achter het gebruik van mediaframing en/of de verantwoordelijkheid van de media zal worden geprobeerd om deze twee concepten te analyseren (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.183-185). Het houden van diepte-interviews sluit aan op de etnografische benadering in dit onderzoek (Creswell, 2007, p.79). In paragraaf 3.2 zal de uitvoering van deze interviews nader worden toegelicht.

Naast het houden van diepte-interviews sluit ook het doen van observaties van nieuwsberichten aan op een etnografisch onderzoek (Creswell, 2007, p.79). Bij dit bureauonderzoek kan dus worden gewerkt vanuit bestaand materiaal. Dit sluit aan op het niet-empirische deel van dit onderzoek. Door het bestaande materiaal te observeren en de inhoud te analyseren, kan het gebruik van de mediaframes en verschillende verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia worden geconstateerd. Hierbij kan gedacht worden aan nieuwsberichten uit de Nederlandse nieuws- en dagbladen, zowel gedrukt als digitaal. Door dit secundaire onderzoek van de nieuwsberichten worden deze berichten op een andere manier bekeken. Dit zou enkele aanbevelingen over het gebruik van mediaframes en omgaan met verantwoordelijkheden kunnen opleveren voor de nieuwsmedia (Verschuren & Doorewaard, 2010, p.201-203). In paragraaf 3.2 zal nader worden bepaald welke nieuws- en dagbladen zullen worden geanalyseerd.

3.1.3 Onderzoeksubjecten van het onderzoek

De dag- en nieuwsbladen die in dit onderzoek centraal staan zijn de Telegraaf, het Eindhovens Dagblad en de Kempener de Kempen. Deze kranten zullen worden geanalyseerd, omdat dit veelgelezen kranten zijn in de regio de Brabantse Kempen. Deze regio kan in dit onderzoek worden gezien als de geografische afbakening. Er is voor deze afbakening gekozen uit praktische overwegingen. Dit betekent echter niet dat deze regio op willekeurige wijze is aangewezen als onderzoeksgebied. In de Brabantse Kempen worden namelijk, naast landelijke nieuws- en dagbladen, een groot aantal lokale bladen uitgegeven. De Kempener is hier één van, net als de Trompetter en de Kempener Koerier (A&C Media, n.d.).

Er is om meerdere redenen gekozen voor de drie zojuist genoemde nieuws- en dagbladen. Ten eerste is er gekozen voor deze onderzoeksubjecten vanwege de verschillende schaalniveaus waarover de bladen rapporteren. De Telegraaf is een landelijke dagblad en wordt gelezen door een uiteenlopend deel van de Nederlandse samenleving (Bakker & Scholten, 2009, p.19). Het Eindhovens

Dagblad richt zich op een kleinere omgeving, namelijk regio Eindhoven. Daarnaast heeft het Eindhovens Dagblad een bijlage dat per kleinere regio verschilt. Hiermee kan worden gekeken op een kleiner schaal niveau. Wanneer er wordt geanalyseerd op dit schaalniveau wordt er ook gekeken naar de Kempenaer. Deze krant doet de nieuwsberichtgeving op het lokaal niveau van de Brabantse Kempen.

Verder is gekozen voor deze nieuws- en dagbladen zodat er geen verschil is tussen populaire kranten en kwaliteitskranten kan worden gemaakt. Alle drie de nieuwsbladen zijn namelijk populaire kranten, wat inhoudt dat deze nieuws- en dagbladen een hoog entertainmentgehalte hebben en in mindere mate focussen op het verstrekken van informatie. Dit wil echter niet zeggen dat deze kranten helemaal geen (politiek) informatieve nieuwsberichten leveren (Bakker & Scholten, 2009, p.19). Overigens is de Kempenaer helemaal afhankelijk van haar publiek. Deze krant is bestaat immers door ingezonden artikelen over de regio en advertentie-inkomsten. Bij het kiezen voor nieuws- en dagbladen die allicht ietwat meer gericht zijn om sensatie moet wel worden opgemerkt dat deze keuze mogelijk invloed heeft of de verantwoordelijkheden van deze nieuwsmedia, met name de marktverantwoordelijkheid. Voor deze nieuwsbladen zou mogelijk de vraag van het publiek erg belangrijk kunnen zijn.

3.1.4 Operationalisatie

Uit het onderzoeksmodel dat eerder in dit hoofdstuk is gepresenteerd, komen de twee belangrijkste concepten van het onderzoek naar voren, respectievelijk mediaframing en de verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. De culturele beeldvorming over de minderheidsgroepen wordt weerspiegeld in de vier mediaframes en de vier verantwoordelijkheden van de media. Deze frames en verantwoordelijkheden moeten dus zichtbaar en meetbaar worden gemaakt. In tabel 3 en 4 zijn de indicatoren van de mediaframes en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia weergegeven.

Soort frame	Indicator per frame
Etnocentrismeframe	= Aanwezigheid van wij-zij tegenstelling in nieuwsbericht
Stigmatiseringsframe	= Aanwezigheid van gebruik van stereotypen in nieuwsbericht
Lekenframe	= Afwezigheid van inspraak van mensen uit minderheidsgroepen in nieuwsbericht
Culturele- generaliseringsframe	= Afwezigheid van aanduiding van diversiteit binnen minderheidsgroepen in nieuwsbericht

Tabel 3: Operationalisering van mediaframing (Bron: Shadid, 2009, p.176-181)

Om te constateren of er sprake is van het gebruik van het etnocentrismeframe zal worden geanalyseerd of de nadruk wordt gelegd op de wij-zij tegenstelling in krantenberichten over minderheden. Het stigmatiseringsframe wordt geanalyseerd aan de hand van het gebruik van negatieve stereotypen in krantenberichten betreffende minderheidsgroepen. Het gebruik van het lekenframe zal worden geanalyseerd door te kijken naar wie de nieuwsmedia aan het woord laten in berichten over minderheden. Tot slot, bij het culturele-generaliseringsframe zal worden gekeken naar de aandacht die in krantenberichten wordt besteed aan de diversiteit binnen minderheidsgroepen (Shadid, 2009, p.176-181).

Soort verantwoordelijkheid	Indicator per verantwoordelijkheid
Politieke verantwoordelijkheid	= Het juist omgaan met de vastgestelde regels en structuren door de nieuwsjournalist
Marktverantwoordelijkheid	= Het inspelen van de nieuwsjournalist op de vraag naar bepaalde onderwerpen in het nieuws
Publieke verantwoordelijkheid	= Mate waarin de Nederlandse burger kan communiceren met de nieuwsmedia
Professionele verantwoordelijkheid	= Het ethisch omgaan met verschillen in de Nederlandse samenleving

Tabel 4: Operationalisatie van de verantwoordelijkheid van de media (Bron: Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p. 112-113)

Daarnaast is ook de verantwoordelijkheid van de media op te delen in vier soorten verantwoordelijkheden, namelijk politieke verantwoordelijkheid, marktverantwoordelijkheid, publieke verantwoordelijkheid en professionele verantwoordelijkheid. Om te constateren of de nieuwsjournalist zich houdt aan de politieke verantwoordelijkheid wordt gekeken of zij zich houden aan de vastgestelde regels en structuren. Dit wordt geanalyseerd aan de hand van de manier waarop de journalisten informatie verkrijgen. Daarnaast wordt hierbij gekeken naar het beschermen van de bronnen en staatsbelangen. Het houden aan de marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia wordt geanalyseerd aan de hand van de mate waarin de journalisten inspelen op de vraag van de nieuwsconsumenten. Bij de publieke verantwoordelijkheid wordt gekeken of er de mogelijkheid bestaat om te reageren op nieuwsberichten. Dit dient te gelden voor elk lid van de Nederlandse samenleving. Om te onderzoeken of nieuwsjournalisten zich aan hun professionele verantwoordelijkheid houden, wordt gekeken of zij op een ethische manier omgaan met de verschillende culturen, etniciteiten en nationaliteiten binnen de Nederlandse samenleving (Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p. 112-113).

3.1.5 Koppeling – mediaframes en verantwoordelijkheden

Zoals in hoofdstuk 2 is vermeld, zijn de twee theoretische concepten van dit onderzoek, mediaframing en verantwoordelijkheid van de media, van beschrijvend karakter. Echter vraagt het beantwoorden van de hoofdvraag en daarmee het behalen van de doelstelling om een theorie met een verklarend karakter. Dit is de reden dat in dit onderzoek deze twee concepten aan elkaar worden gekoppeld. Op deze manier is het mogelijk om de wisselwerking tussen de mediaframes en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia te analyseren. De verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia kan namelijk een oorzaak zijn van het gebruik van mediaframes of visa versa.

In de onderstaande tabel is weergegeven hoe het analyseren van de wisselwerking vorm zal krijgen. In de kolommen zijn de vier verschillende mediaframes weergegeven. Verder zijn op de rijen de verschillende verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia gepresenteerd. Na het tonen van de tabel zal een toelichting worden gegeven van de vergelijking.

	Etnocentrismeframe	Stigmatiserings- frame	Lekenframe	Culturele generalisatieframe
Politieke verantwoordelijkheid				
Markt- verantwoordelijkheid				
Publieke verantwoordelijkheid				
Professionele verantwoordelijkheid				

Tabel 5: Analysemodel van de vergelijking tussen mediaframes en verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia

In de tabel zijn de mediaframes en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia tegen elkaar afgezet, waardoor zestien verschillende combinaties tussen de concepten mogelijk zijn. Elke frame kan in verband worden gebracht met de alle verantwoordelijkheden en visa versa. Zo kunnen er in de analyse meerdere combinaties van de concepten worden geconstateerd. Deze zullen vervolgens in de resultaten in hoofdstuk 4 worden gepresenteerd. Uiteindelijk zal er een zo volledig mogelijke tabel worden weergegeven aan de hand van de uitgevoerde analyse. Om te kunnen stellen dat er sprake is van een wisselwerking tussen een frame en een verantwoordelijkheid moet er in minstens vijf artikelen een constatering zijn van deze wisselwerking. Uit de analyse is immers gebleken dat op dit punt een gepaste scheidingslijn kan worden getrokken. Er waren namelijk nul,

één of twee constatering van een combinatie in de inhoudsanalyses of er waren meer dan minstens vijf constatering van een combinatie. Dit is terug te vinden in bijlage 2 en tabel 7 op pagina 27.

3.2 Onderzoeksmateriaal

Om de centrale vraag te kunnen beantwoorden en daarmee de doelstelling te kunnen bereiken, zal per analysemethode worden gekeken hoe informatie zal worden verzameld. Hieruit zal blijken dat niet elk aspect van dit onderzoek, die worden gerepresenteerd door de drie deelvragen, vraagt om dezelfde manier van analyseren. Vervolgens zullen de data ook daadwerkelijk moet worden verzameld, zodat ze daarna kunnen worden geanalyseerd om tot een antwoord op de centrale vraag te komen.

3.2.1 Manier van data verzamelen

In dit onderzoek zijn drie manieren van data verzamelen gebruikt, namelijk inhoudsanalyses, interviews met nieuwsconsumenten en een interview met een expert. Om te beginnen worden de inhoudsanalyses toegepast op krantenartikelen met betrekking tot minderheidsgroepen binnen de Nederlandse samenleving. Deze artikelen zijn afkomstig uit het archief van De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad. Deze methode wordt gebruikt om de wisselwerking tussen de mediaframes en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia te analyseren. Dit komt overeen met het beantwoorden van deelvraag 3.

Naast inhoudsanalyses van krantenartikelen uit De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad zullen, zoals gezegd, interviews worden gehouden met nieuwsconsumenten. Deze interviews zullen face-to-face worden gehouden en de diepte ingaan. Door het houden van deze diepte-interviews wordt gekeken wat de invloed is van mediaframing op de culturele beeldvorming over de minderheidsgroepen van de nieuwsconsument. Hiermee wordt gepoogd om een antwoord te kunnen geven op deelvraag 1. Overigens worden deze interview ook gebruikt voor het beantwoorden van deelvraag 2. In de interview wordt namelijk ook gevraagd naar de invloed van de verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen van nieuwsconsumenten. Deze respondenten worden geselecteerd aan de hand van een via-via systeem, ofwel snowball-systeem. Hiermee wordt bedoeld dat zij worden gevonden doordat respondenten naar hen doorverwijzen. In de volgende subparagraaf zal meer informatie volgen over de respondentengroep.

Verder wordt er in dit onderzoek een interview gehouden met een expert. In dit geval is deze expert Jan van den Dungen, Correspondent Kempenpers. Er is gekozen voor een interview met deze persoon vanwege zijn diepe connectie met het regionale nieuwsblad de Kempener. Uit de selectie van de te analyseren krantenartikelen in de inhoudsanalyses bleek dat in de Kempener amper

berichten worden gepubliceerd die betrekking hebben op minderheidsgroepen. Dit is de reden dat er is gekozen om dit interview te doen. Op deze manier kan er vanuit de journalistieke kant worden geanalyseerd wat de oorzaak is van het gebrek aan berichten met betrekking tot minderheidsgroepen. Verder is het ook mogelijk om verdere informatie te vergaren over de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen. Dit interview kan dus ook worden gebruikt om een antwoord te geven op deelvraag 1 en 2.

3.2.2 Uitvoering van data verzamelen

Uiteindelijk zullen er dus inhoudsanalyses van nieuwsberichten worden gedaan en diepte-interviews worden gehouden. In de tabel 6 is te zien hoe de data zal worden verzameld aan de hand van de hoeveelheid interviews en inhoudsanalyses.

Dataverzamelmethode	Hoeveelheid
Inhoudsanalyses	12
Diepte-interviews met nieuwsconsumenten	10 – 15
Diepte-interviews met experts	1

Tabel 6: Uitvoering van dataverzamelmethode

De nieuwsberichten die worden geanalyseerd door middel van inhoudsanalyses zullen, zoals vermeld, afkomstig zijn uit De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad en zullen worden geselecteerd op publicatiedatum. De krantenartikelen moeten namelijk gepubliceerd zijn in het afgelopen jaar, ofwel tussen 2012 en 2013. Er is gekozen voor deze tijdsspanne, vanwege de recente publicatiedata en om het onderzoek in te perken. Verder worden er uit beide nieuws- en dagblad zes artikelen geanalyseerd die op willekeurige wijze zijn geselecteerd. De selectie is echter wel gestuurd door te zoeken op termen als allochtoon, discriminatie, Marokkanen, hoofddoekjes en minderheden. Op deze manier ontstaat er mogelijk ook een gestuurd beeld over de berichtgeving over minderheidsgroepen. Immers, wanneer er wordt gezocht op termen die stereotypen representeren, kan het beeld dat wordt geschetst over minderheidsgroepen vertekenen. Desalniettemin is er gekozen voor deze zoektermen, omdat dit ervoor zorgde dat er artikelen met betrekking tot minderheden uit de archieven naar boven werden gehaald. Overigens leidt het zoeken met deze zoektermen ook tot een selectie van artikelen die voornamelijk bestaat uit artikelen over de minderheidsgroep allochtonen. Dit is dan ook de reden dat er in dit onderzoek vooral wordt gekeken naar deze groep. Uit de Kempener zijn echter geen artikelen opgenomen in de inhoudsanalyses, omdat uit dit nieuwsblad amper berichten aanwezig zijn die betrekking hadden op de hierboven genoemde zoektermen. Uit observaties is dan ook gebleken dat er bijna geen artikel over

minderheden worden gepubliceerd in dit nieuwsblad. Om deze krant toch bij het onderzoek te blijven betrekken, is er contact gelegd met Jan van den Dungen, die zoals gezegd betrokken is bij de Kempnaer.

De diepte-interviews met de nieuwsconsumenten zullen worden uitgevoerd aan de hand van één van de nieuwsberichten die gebruikt zijn voor de inhoudsanalyses. De respondenten zullen eerst krantenartikel 10 uit bijlage 1 door moeten nemen, zodat er daarna vragen over kunnen worden gesteld. Op deze manier kunnen de antwoorden van de respondenten het beste worden geïnterpreteerd door het visuele aspect (Verschuren & Doorewaard, 2007, p.231). Mensen zijn namelijk gefocust door de aanwezigheid van het artikel en daardoor meer geprikkeld om na te denken over de gestelde vragen. Dit artikel is gekozen, omdat uit de inhoudsanalyse blijkt dat alle mediaframes en verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia hierin geconstateerd zijn. Krantenartikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” geeft een weergave van de werkeloosheid onder allochtone Nederlanders. Hieruit blijkt dat door de economische situatie de werkeloosheid sterk is toegenomen. Met name onder de niet-westerse allochtonen is deze stijging sterk. Daarnaast wordt ook de werkeloosheid onder niet- westerse allochtone jongeren en autochtone jongeren met elkaar vergeleken, waaruit blijkt dat de niet-westerse allochtone jongeren vaker werkloos zijn. Er wordt dus een behoorlijk negatief beeld van deze minderheidsgroep gepresenteerd. Echter blijkt uit de laatste zin van artikel 10 dat het werkeloosheidsprobleem onder westerse allochtonen en autochtonen groter is, er zijn meer werklozen in deze groepen.

De vragen in het interview zullen ingaan op dit bericht en betrekking hebben op de mediaframes en verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia. Vooraf staan de vragen voor een groot deel vast. Er is dus sprake van een semi- gestructureerd interview. De respondenten worden geselecteerd door middel van het snowball-systeem, wat eerder ook al is vermeld. Daarnaast moeten de nieuwsconsumenten autochtone Nederlanders betreffen die uit de Brabantse Kempen komen en regelmatig minstens één van de drie nieuws- of dagbladen lezen. Verder worden de respondenten op willekeurige wijze geselecteerd. Om een representatief beeld te kunnen schetsen, worden er respondenten geïnterviewd uit uiteenlopende leeftijdscategorieën. De leeftijd van de geïnterviewde varieert van 20 tot en met 55 jaar. Daarnaast zijn ook alle opleidingsniveaus vertegenwoordigd, namelijk van LHNO tot wetenschappelijk onderwijs.

Ten derde zal er, zoals eerder vermeld, ook een diepte-interview met een expert worden gehouden. Dit interview zal verschillend zijn van aard. Door gebrek aan tijd van de respondent is er gekozen voor het opsturen van een vragenlijst. De desbetreffende expert is Jan van den Dungen, Correspondent Kempenpers. Hij houdt zich bezig met het vergaren en redigeren van ontvangen nieuwsfeiten ten behoeven van de Kempnaer. Alle nieuwsberichten zijn immers ingezonden artikelen. Dit interview gaat in op het feit dat er amper artikelen in de Kempnaer worden

gepubliceerd met betrekking tot minderheden. Dit kan mogelijk ook worden gezien als een vorm van het naleven van de verantwoordelijkheden die het nieuwsblad heeft of een vorm van mediaframing door die nieuwsmedia. De inhoud van de vragen zal dan ook worden gevormd door de vier mediaframes en de vier verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia.

3.2.3 Presenteren van de resultaten

Om de resultaten van dit onderzoek te kunnen presenteren zal in drie stappen worden gewerkt. Deze stappen komen overeen met de paragrafen in het volgende hoofdstuk. Ten eerste zal de wisselwerking tussen de vier mediaframes en de vier verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia worden besproken. Deze komen voort uit de inhoudsanalyses van de twaalf krantenartikelen uit De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad. Om de wisselwerking tussen de mediaframes en de verantwoordelijkheden van de media te kunnen weergeven, zal een tabel gebruikt worden. Deze is op pagina 28 ook al gepresenteerd als tabel 5. Op deze manier kan het antwoord op deelvraag 3 overzichtelijk worden weergegeven. Hierbij zullen de mediaframes tegen de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia worden afgezet. Door dit te doen, kunnen de frames en verantwoordelijkheden met elkaar worden gecombineerd.

In de tweede deel van de resultaten zullen de interviews met de nieuwsconsumenten worden gebruikt om te kijken of de geconstateerde wisselwerkingen van mediaframes en verantwoordelijkheden ook worden gevonden bij de respondenten. Ook zal er worden gekeken naar de niet-geconstateerde combinaties. Op deze manier wordt geanalyseerd wat de invloed van de nieuwsmedia is op de consumenten door de frames en verantwoordelijkheden. Dit komt grofweg overeen met deelvraag 1 en 2.

Uiteindelijk wordt er nog een koppeling gemaakt met de theorie. Door dit te doen, zal het onderzoek ietwat kritischer worden. Er wordt op een aantal aspecten uit de theorie gereflecteerd aan de hand van de resultaten van dit onderzoek. In de derde paragraaf van het volgende hoofdstuk zullen, zoals vanzelfsprekend is, de belangrijkste concepten van dit onderzoek worden besproken. Naast mediaframing en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia zal ook worden gereflecteerd op onder andere de us-them tegenstelling van Said en de Nederlandse identiteit als 'salad bowl'.

4. Resultaten

In dit vierde hoofdstuk zullen de resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd. Hieraan voorafgaande is een analyse uitgevoerd, die in de bijlagen nauwkeurig is weergegeven. In dit hoofdstuk zal dan ook enkele keren verwezen worden naar de bijlagen. Eerst zal er een overzicht worden gegeven van welke wisselwerkingen er zijn geconstateerd in de geanalyseerde krantenartikelen uit bijlage 1 en 2. Hierop volgt een diepere analyse van deze wisselwerkingen en zal er een terugkoppeling worden gemaakt naar de theorie van dit onderzoek. Er zal worden geprobeerd om een antwoord te geven op de deelvragen en daarmee ook op de hoofdvraag, beiden uit paragraaf 1.3. Echter zullen deze vragen niet letterlijk terugkomen, maar dienen deze als leidraad in dit hoofdstuk.

4.1 Wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia

In deze paragraaf zal worden gekeken of er een wisselwerking bestaat tussen de vier verschillende mediaframes en de vier verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia. Hiervoor worden voornamelijk de inhoudsanalyses van de krantenberichten uit De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad gebruikt. Er zal worden geprobeerd een antwoord te formuleren op deelvraag 3. In bijlage 1 zijn de geanalyseerde berichten weergegeven en genummerd en in bijlage 2 zijn de inhoudsanalyses van deze berichten gepresenteerd. Ook deze zijn op dezelfde wijze genummerd. In de onderstaande tabel is de wisselwerking tussen de frames en verantwoordelijkheden weergegeven door middel van de nummers van de krantenartikelen en inhoudsanalyses. De nummers in de vakjes geven aan dat er sprake is van wisselwerking tussen het frame waar het nummer onder staat en de verantwoordelijkheid waar het nummer naast staat in dat artikel.

	Etnocentrismeframe	Stigmatiseringsframe	Lekenframe	Culturele generalisatieframe
Politieke verantwoordelijkheid	3	7, 10	2, 4, 5, 6, 8, 11	10
Marktverantwoordelijkheid	2, 4, 6, 9, 10, 11	3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12		
Publieke verantwoordelijkheid	7, 11	7	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11	
Professionele verantwoordelijkheid	1, 3, 5, 6, 8, 9, 10	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12		2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Tabel 7: Wisselwerking tussen mediaframing en verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia

Zoals in tabel 7 op de vorige pagina te zien is, zijn er een aantal veel voorkomende wisselwerkingen en een aantal niet voorkomende wisselwerkingen. Daarnaast zijn er een vijftal wisselwerkingen die wel voorkomen, maar er niet uitspringen. Dit zijn de wisselwerkingen tussen etnocentrismeframe en politieke verantwoordelijkheid, etnocentrisme en publieke verantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en politieke verantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en publieke verantwoordelijkheid, en culturele generalisatieframe en politieke verantwoordelijkheid. Deze zullen niet worden besproken, omdat hier te weinig aanwijzing is voor het al dan niet bestaan van de wisselwerking.

4.1.1 Geconstateerde wisselwerkingen

Zoals vermeldt is in subparagraaf 3.1.5 moet er in minstens vijf artikelen een wisselwerking tussen een frame en een verantwoordelijkheid zijn geconstateerd voordat er kan worden gesteld dat er daadwerkelijk een wisselwerking is tussen beiden. Bij zeven combinaties is dit het geval, namelijk de wisselwerking tussen etnocentrismeframe en marktverantwoordelijkheid, etnocentrismeframe en professionele verantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en marktverantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en professionele verantwoordelijkheid, lekenframe en politieke verantwoordelijkheid, lekenframe en publieke verantwoordelijkheid, en culturele generalisatieframe en professionele verantwoordelijkheid.

Wanneer er wordt gekeken naar de wisselwerking tussen het etnocentrismeframe en marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia kan worden gezegd dat het gebruiken van een wij-zij tegenstelling populair is. In slechts één van de geanalyseerd krantenartikelen komt deze tegenstelling niet voor. De wij-zij tegenstelling houdt in deze gevallen in dat allochtone Nederlanders worden vergeleken met autochtone Nederlanders. Hierbij worden de autochtone Nederlanders gezien als de wij-groep doordat zij elke keer in een positiever licht staan dan de allochtone Nederlanders. Wetende dat de nieuws- en dagbladen voornamelijk worden gelezen door autochtonen kan een verband worden gelegd tussen het gebruik van het etnocentrisme en de marktverantwoordelijkheid. De wij-zij vergelijking is dus erg populair, de nieuwsconsumenten lezen hier graag over. Dit wijst erop dat er ook vraag is naar deze manier van presenteren van informatie. Mogelijk willen de autochtone lezers van de kranten graag lezen over het feit dat zij vrijwel altijd beter uit de vergelijking komen dan de allochtone Nederlanders.

Dat het presenteren van nieuwsfeiten in de vorm van een wij-zij tegenstelling veel gebruikt wordt, is inmiddels bekend. Echter kan dit kwetsend zijn voor de zij-groep, omdat zij steeds worden weergegeven als de minderwaardige groep. Dit wijst op de wisselwerking tussen het etnocentrismeframe en professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Doordat een journalist een onderscheid maakt tussen allochtonen en autochtonen laat hij of zij zien dat niet

iedereen hetzelfde is. De wij-groep wordt namelijk vrijwel altijd op een positievere manier belicht. Het onderscheid suggereert daarnaast ook dat er sprake is van twee verschillende groepen. Echter, zijn allochtonen en autochtonen allemaal Nederlanders met dezelfde rechten en plichten. Wel kan je hierbij afvragen of ook iedere Nederlander dezelfde kansen krijgt, maar dit is een andere discussie. Ondanks dat er in de tegenstelling tussen de allochtone en autochtone Nederlanders telkens een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen beiden worden er ook nuances aangebracht. In artikel 3, zie bijlage 1, wordt namelijk gesteld dat er moet worden opgelet met de interpretatie van de gegevens in de tegenstelling. Verder wordt in artikel 6, zie bijlage 1, geprobeerd om de tegenstelling minder kwetsend te maken door een positief licht te schijnen op de situatie van de allochtonen. Er wordt namelijk vermeld dat er wel sprake is van een positieve ontwikkeling betreffende het opleidingsniveau van deze groep.

Uit de inhoudsanalyses is zoals gezegd gebleken dat er ook sprake is van een wisselwerking tussen het stigmatiseringsframe en de marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Er kan worden gesteld dat het gebruik van stereotypen veel voorkomt. In alle geanalyseerde krantenartikelen kwamen deze namelijk voor. Door stereotypen in de artikelen naar voren te laten komen, wordt het vaak bestaande beeld over allochtonen bevestigd voor de een groot deel van de lezers. Dit wordt nog duidelijker wanneer één van de tussenkopjes in artikel 4, die is weergegeven in bijlage 1, “bekend fenomeen” luidt. Verder komen de termen ‘marokkanenprobleem’ en ‘probleemjongeren’ (in artikel 8, 11 & 12 in bijlage 1) meerdere keren voor in de geanalyseerde artikelen. Dit zijn op het moment populaire begrippen die veel in de media worden besproken. Hieruit kan worden afgeleid dat dit termen zijn, waar de lezer graag iets meer over leest.

Wanneer er verder wordt gekeken naar het stigmatiseringsframe is vastgesteld dat dit frame ook een wisselwerking heeft op de professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Het gebruik van stereotypen kan kwetsend overkomen op allochtone lezers van nieuws- en dagbladen. Hierbij kan gedacht worden aan het presenteren van niet-westerse allochtonen als een probleem, niet-westerse allochtone jongeren als ‘probleemjongeren’ en het ‘marokkanenprobleem’. De kop van krantenartikel 11, zie bijlage 1, “Juwelier: winkelverbod voor allochtonen” bestempeld deze groep op een negatieve en mogelijk kwetsende wijze. Verder wordt er gesteld dat criminaliteit onder allochtone jongeren een bekend probleem, ofwel een stereotype, is. Ook wordt in artikel 6 (bijlage 1) gesuggereerd dat allochtonen beter hun best moeten doen om te integreren in de Nederlandse samenleving. Dit kan als kwetsend worden opgevat, omdat dit mogelijk niet juist is. Er wordt namelijk niets gevraagd aan de allochtonen. Echter, dit zal later in deze paragraaf worden besproken. Tot slot wordt er in artikel geanalyseerd vanuit een stereotype. Pas later wordt het probleem geconstateerd aan de hand van dit stereotype. Hier kan dus worden gesteld dat het gebruik van een stereotype kan leiden tot niet te verantwoorden conclusies.

Vervolgens, de wisselwerking tussen het lekenframe en de politieke verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia is ook meerdere malen geconstateerd in de geanalyseerde krantenartikelen. Hierbij gaat het met name om het feit dat telkens de allochtonen, waar de artikelen over gaan, niets wordt gevraagd. Dit betekent dus dat er waarschijnlijk niet op de juiste manier informatie is verzameld, er is namelijk niet vanuit meerdere perspectieven gekeken. Er is slechts één artikel, artikel 5 in bijlage 1, waarbij de journalist wel informatie probeert te verkrijgen door allochtone Nederlanders te vragen om advies. Het draait hierbij om een stichting die overleg tussen allochtonen en autochtonen poogt te bevorderen. Daarnaast wordt er in artikel 2, zie bijlage 1, gedaan alsof er informatie is verzameld door een onderzoek te doen onder de Eindhovenaren. Echter is het de vraag of deze Eindhovenaren wel alle mensen die in Eindhoven wonen representeren. Verder wordt wederom het 'marokkanenprobleem' aan de kaart gesteld zonder dat Marokkanen worden gevraagd hier iets over kwijt te willen.

Het lekenframe heeft daarnaast ook een relatie met de publieke verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Dit blijkt uit het feit minderheidsgroepen, in dit onderzoek met name allochtone Nederlanders, amper aan het woord komen in krantenartikelen. Deze constatering is merkwaardig aangezien alle berichten wel over hen gaan. Een voorbeeld hiervan is dat een autochtone Nederlander stelt dat het beleid rondom het terugbrengen van discriminatie van allochtonen op de arbeidsmarkt werkt, terwijl uit cijfers blijkt dat het niet zo is. De werkeloze allochtonen, die uit ervaring zouden kunnen spreken, worden echter niet aan het woord gelaten. Een vergelijkbare situatie is terug te vinden in artikel 6 en 8, zie bijlage 1. In deze berichten worden personen met enige aanzien, namelijk minister Leers van Immigratie, Integratie en Asiel, en Geert Wilders, gequoteerd over zaken als integratie en het marokkanenprobleem. Desondanks worden de mensen waar het nieuwsbericht over gaat niet aan het woord gelaten. Slechts in één van de geanalyseerde artikelen worden minderheidsgroepen aan het woord gelaten. In artikel 7 uit bijlage 1 worden namelijk zowel homoseksuelen als allochtonen aan het woord gelaten. Hierdoor hebben zij de kans om het stereotype dat zij niets van elkaar willen weten tegen te spreken.

Tot slot is de wisselwerking tussen het culturele generalisatieframe en de professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia veelvuldig geconstateerd. In slechts twee van de geanalyseerde artikelen kwam deze wisselwerking niet voor. De wisselwerking tussen dit frame en deze verantwoordelijkheid houdt in dat minderheidsgroepen worden gezien, beoordeelt en behandelt als een homogene groep, wat als kwetsend kan worden ervaren door allochtone lezers van nieuws- en dagbladen die dit soort berichten publiceren. Hierbij wordt er voornamelijk geschreven over Marokkanen, Turken, Antillianen en Surinamers, ofwel niet-westerse allochtonen. Doordat deze groep uit de Nederlandse samenleving in de krantenartikelen vaak op een negatieve wijze worden belicht, kan het over één kam scheren van deze mensen als kwetsend worden geacht.

Dit is een mogelijkheid, omdat deze negatieve stempel ook op de allochtone Nederlanders wordt gedrukt die niets te maken hebben met deze stempels. Een passend voorbeeld hierbij is de keuze voor de term ‘marokkanenprobleem’. Deze term wijst er namelijk op dat Marokkanen het probleem vorming in de samenleving. Echter, wanneer een Nederlander van Marokkaanse afkomst probeert een steentje bij te dragen en zijn of haar best doet om te integreren, kunnen zij zich ondergewaardeerd voelen. Er is slechts één artikel waarbij de wisselwerking tussen frame en verantwoordelijkheid op een positieve wijze is geconstateerd. Wederom in artikel 7, zie bijlage 1, wordt er op een ethisch verantwoorde manier informatie verstrekt door te melden dat niet iedereen hetzelfde is.

4.1.2 Niet-geconstateerde wisselwerkingen

Er zijn ook een aantal combinaties van mediaframes en verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia die elkaar tegenspreken en dus niet samen zijn vastgesteld in één van de geanalyseerde krantenartikelen. Dit betreft de combinaties lekenframe en marktverantwoordelijkheid, lekenframe en professionele verantwoordelijkheid, culturele generalisatieframe en marktverantwoordelijkheid, en culturele generalisatieframe en publieke verantwoordelijkheid.

Dat deze combinaties van frame en verantwoordelijkheid niet voorkomen, lijkt niet opmerkelijk te zijn. Het lekenframe richt zich namelijk op inspraak van mensen uit minderheidsgroepen in nieuwsberichten. Wanneer er wordt gekeken naar de marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia is geanalyseerd aan de hand van de vraag naar een onderwerp en de populariteit van een onderwerp. Dit zijn twee losstaande zaken en daardoor niet geconstateerd tijdens het analyseren van de krantenartikelen uit bijlage 1. Hetzelfde geldt voor de niet geconstateerde combinatie van het lekenframe en de professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Deze wisselwerking bestaan evenmin, omdat dit frame en deze verantwoordelijkheid zich op twee verschillende zaken focussen. Zoals net vermeldt, richt het lekenframe zich op de afwezigheid van inspraak van mensen uit minderheidsgroepen. Dit lijkt een journalist niet te doen om, in dit onderzoek voornamelijk allochtonen, te kwetsen. Vandaar dat er geen wisselwerking tussen het lekenframe en de professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia is geconstateerd.

Wanneer we kijken naar de combinatie culturele generalisatieframe en marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia kan zoals gezegd ook worden gezegd dat er geen wisselwerking plaatsvindt tussen beiden. Ook dit is geen merkwaardige constatering. Bij het culturele generalisatieframe gaat het namelijk om de afwezigheid van aanduiding van diversiteit binnen minderheidsgroepen in de geanalyseerde krantenartikelen uit bijlage 1. De marktverantwoordelijkheid richt zich echter op de vraag naar een bepaald onderwerp en de

populariteit hiervan. Deze twee analysemogelijkheden hebben geen overlapping en zijn daardoor ook niet geconstateerd tijdens het analyseren van de krantenartikelen. Dit geldt eveneens voor de combinatie van het culturele generalisatieframe en de publieke verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Er is geen sprake van een wisselwerking tussen beiden, omdat er net als bij de bovenstaande combinaties geen sprake is van dezelfde focus. Zoals gezegd richt het culturele generalisatieframe zich op de afwezigheid van een aanduiding van diversiteit binnen minderheidsgroepen. Dit heeft niets te maken met het analyseren van de inspraak van mensen uit minderheidsgroepen in krantenartikelen.

4.2 Invloed van mediaframing en de verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia op de nieuwsconsument

Deze paragraaf zal terugkijken op de resultaten van de inhoudsanalyses van de krantenartikelen uit de vorige paragraaf. Hierbij worden de interviews met de nieuwsconsument gebruikt om te analyseren of de verschillende combinaties van mediaframe en verantwoordelijkheid invloed hebben op het culturele beeld dat zij hebben over minderheden, met name allochtonen. De interviews met de nieuwsconsumenten zijn kort weergegeven in bijlage 3. Hier zal dan ook regelmatig naar worden verwezen in deze paragraaf. Kortom, in deze paragraaf wordt gepoogd om op impliciete wijze een antwoord te geven op deelvraag 1 en 2. Deze deelvragen gaan in op de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen van de autochtone nieuwsconsument uit de Brabantse Kempen. Echter, voordat er dieper kan worden ingegaan op de macht die de media heeft over de beeldvorming van de nieuwsconsument moet eerst worden geanalyseerd of deze macht ook echt bestaat.

4.2.1 Invloed – ja of nee?

Zoals de hoofd- en deelvragen suggereren wordt er in dit onderzoek vanuit gegaan dat er sprake is van invloed op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen van autochtone Nederlanders door de nieuwsmedia. Echter moet, zoals zojuist vermeld, eerst de vraag worden gesteld of er wel degelijk sprake is van deze invloed. Van den Dungen, Correspondent Kempenpers¹, geeft aan dat hier wel sprake van is, maar dat dit niet geldt voor streekbladen als de Kempenaer. De Kempenaer richt zich immers op het verslaggeven van evenementen in de regio. De verklaring die Van den Dungen geeft voor het feit dat de Kempenaer geen invloed uitoefent op beeldvorming over allochtonen is dat de dichtheid van deze minderheidsgroep in de Brabantse Kempen te gering is. Daarnaast is de diversiteit onder de allochtonen te groot is. Hierdoor is er te weinig nieuws te melden over deze

¹ Persoonlijke communicatie, Jan van den Dungen, Correspondent Kempenpers, 23 mei, 2013

groep. Daarnaast is het niet de bedoeling dat de Kempener een nieuwsblad wordt voor het communiceren van allochtonen onderling. Verder stelt Van den Dungen dat de inwoners van de Brabantse Kempen over het algemeen tolerant zijn ten opzichte van allochtonen en daardoor zich niet zouden laten beïnvloeden door krantenartikelen over deze geringe groep. Hierover volgt later meer. Echter moet wel worden vermeld dat er bijna geen artikelen over allochtonen worden gepubliceerd in de Kempener. Over het algemeen vinden de inwoners van de Brabantse Kempen dit ook niet vreemd. Uit de interviews met de lezers van onder andere de Kempener blijkt dat zij dit voornamelijk verklaren door het geringe aantal allochtonen in de regio (bijlage 3). Verder geven twee van de respondenten aan dat zij denken dat er daarom geen negatieve invloed op de beeldvorming over minderheidsgroepen wordt uitgeoefend. "Geen nieuws is goed nieuws" geeft deze respondent aan (respondent 5, Frans; respondent 13, Kim, zie bijlage 3).

Wanneer er wordt gekeken naar de andere onderzochte nieuws- en dagbladen in dit onderzoek, respectievelijk De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad, zien we dat de nieuwsconsument van mening is dat onder andere deze bladen wel invloed kunnen uitoefenen. Hier moet wel aan worden toegevoegd dat een aantal van de respondenten dacht dat dit alleen bij anderen plaatsvindt, maar niet iedereen deelde deze mening (Bijlage 3). Op de macht om invloed uit te oefenen op beeldvorming van de nieuwsmedia wordt in de volgende subparagraaf ingegaan.

4.2.2 Invloed van de wisselwerkingen op de culturele beeldvorming van nieuwsconsumenten

Inmiddels is geconstateerd dat er wel degelijk sprake is van invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen. Nu kan verder worden gegaan met het analyseren van de rol van mediaframing en de verantwoordelijkheden van nieuwsmedia hierin. De besproken wisselwerkingen uit paragraaf 4.1 zullen aan bod komen om te kijken of deze wisselwerking enige invloed heeft op de culturele beeldvorming van de nieuwsconsument.

Om te beginnen is vastgesteld dat de wij-zij tegenstelling van het etnocentrismeframe populair is. De bestaande wisselwerking tussen het etnocentrismeframe en de marktverantwoordelijkheid geeft dit weer (zie voorgaande paragraaf). Het bestaan van de wij-zij tegenstelling kan worden bevestigd doordat één van de respondenten het volgende opmerkt: "met autochtonen bedoelen ze 'ons', toch?!" (Respondent 1, Laura, bijlage 3). Door het plaatsen van deze opmerking laat de respondent onbewust zien dat zij verschil maakt tussen allochtonen en autochtonen. Zoals al eerder werd gesteld, willen de autochtone nieuwsconsumenten mogelijk lezen over het feit dat zij, ofwel "ons", vrijwel altijd positiever uit de vergelijking met allochtonen komen. Respondent 8, Luc, merkt hierbij op dat de lezer op zoek zou kunnen zijn naar een zondebok om de schuld te geven van problemen in de Nederlandse samenleving (bijlage 3). Denk hierbij bijvoorbeeld aan het werkloosheidsprobleem dat in krantenartikel 10 (bijlage 1) aan de orde wordt gesteld. Door

de combinatie van het etnocentrismeframe en de marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia kan het beeld over allochtonen van de autochtone lezer van nieuws- en dagbladen worden gerechtvaardigd en bevestigd. De wij-groep leest namelijk over problemen die voornamelijk de zij-groep betreffen en hebben het idee dat hun beeld over deze groep klopt.

De bevestiging die de autochtone lezer krijgt door middel van de wij-zij vergelijking kan echter als kwetsend worden ervaren door de allochtone Nederlanders. In vergelijking met autochtonen worden zij vaker op negatieve wijze in het nieuws gepresenteerd. Zo wordt in artikel 10 een vertekend beeld weergegeven van de werkeloosheid in Nederland (bijlage 3). Door de opbouw van het artikel blijkt uit de laatste zin dat de werkeloosheid onder autochtone Nederlanders hoger is, terwijl in de rest van het artikel slechts aandacht wordt besteed aan het werkeloosheidsprobleem onder allochtonen. Doordat de nieuwsmedia een vertekend beeld presenteert van een situatie kan er invloed worden uitgeoefend op de culturele beeldvorming over minderheden bij autochtone nieuwsconsumenten. Wanneer er namelijk een vertekenende vergelijking tussen de wij- en zij-groep wordt gemaakt, kan dit zorgen voor het ontstaan van een onjuist en kwetsend beeld over minderheden. Echter, zoals eerder vermeld, proberen twee van de geanalyseerde artikelen een positieve draai proberen te geven aan de negatieve nieuwsfeiten die worden gepresenteerd. Meerdere respondenten gaven aan dit een goede zaak te vinden. Zij zijn van mening dat allochtonen vaker positief in het nieuws zouden mogen komen. Ook geven deze respondenten aan dat dit ook zou kunnen zorgen voor een positiever beeld over allochtone Nederlanders. Wel moet dit dan ook overeenkomen met de werkelijkheid (bijlage 3).

Wanneer er wordt gekeken naar de invloed van de wisselwerking tussen het stigmatiseringsframe en de marktverantwoordelijkheid kan worden geconstateerd dat het gebruik van stereotypen bijdraagt aan de beeldvorming over minderheidsgroepen. Wanneer de lezers van De Telegraaf, het Eindhovens Dagblad en de Kempenaer worden gevraagd naar hun associaties bij de woorden 'minderheidsgroepen' en 'allochtonen' komen verschillende stereotypen naar voren. Woorden als buitenlanders, diefstal, discriminatie en hoofddoekjes worden genoemd. Daarnaast komen ook specifieke bevolkingsgroepen aan bod zoals Marokkanen, Turken, Surinamers en Antilianen. Verder geeft respondent 7, Evi, aan dat ze "... niet meteen denkt aan Chinezen ofzo" (bijlage 3). Wanneer deze vraag nogmaals wordt gesteld nadat de respondenten krantenartikel 10 uit bijlage 1 hebben doorgenomen, blijkt dat naast enkele nieuwe termen dezelfde stereotypen opnieuw worden genoemd. Er bestaat dus een tamelijk negatief beeld over minderheidsgroepen en allochtonen onder de krantenlezers in de Brabantse Kempen. De populariteit van het gebruik van negatieve stereotypen kan mogelijk worden verklaard doordat de nieuwsconsument vaak over deze stereotypen leest. Daarnaast wil de nieuwsconsument steeds worden bevestigd in zijn of haar beeld over minderheden en/of allochtonen. Immers, wanneer een nieuwsconsument een artikel leest

waarin verschillende stereotypen aan de orde worden gesteld, heeft deze persoon het idee dat zijn of haar beeld over een bepaalde minderheidsgroep juist is.

Net als de wij-zij tegenstelling die zojuist is besproken, kan het gebruik van stereotypen in een krantenartikelen kwetsend zijn voor allochtone Nederlanders. Uit de analyses van de interviews met de nieuwsconsumenten blijkt dan ook dat de professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia niet goed wordt nageleefd. Het gepresenteerde beeld over allochtonen aan de hand van stereotypen kan kwetsend overkomen, omdat dit beeld mogelijk de werkelijkheid niet weerspiegelt. Respondent 8, Luc, geeft aan dat hij een aantal mensen kent van allochtone afkomst. Ook geeft hij aan dat het bestaande beeld en de gebruikte stereotypen in onder andere artikel 10, zie bijlage 1, niet overeenkomt met deze mensen (bijlage 3). Doordat er een bepaald beeld wordt gepresenteerd over deze minderheidsgroep waarbij onjuiste stereotypen worden gebruikt, kan dit zorgen voor onjuiste beeldvorming over allochtone Nederlanders. Dit zal waarschijnlijk vooral plaatsvinden onder autochtone Nederlanders die geen allochtone Nederlanders kennen.

Bij de wisselwerking tussen het lekenframe en de politieke verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia gaat het, zoals vermeld in de vorige paragraaf, over het feit dat allochtonen, waar het artikel over gaat, niet wordt gevraagd over de situatie. Hierdoor wordt er op een onjuiste manier informatie verzamelt over een onderwerp en wordt in een krantenbericht geen tweezijdig beeld gepresenteerd. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat ze dit een slechte zaak vinden. Zo komt één van de respondenten met de volgende anekdote: “de krant brengt de leugens in het land” (respondent 10, Anni, bijlage 3). Doordat er een eenzijdig beeld wordt weergegeven, kan dit zorgen voor een negatieve beïnvloeding over allochtonen van de autochtone lezers van de artikelen. Ook wordt gesteld dat er mogelijk een positiever beeld zou bestaan over allochtonen als zij ook hun zegje zouden mogen doen over zaken die hen betreffen (respondent 9, Tess, bijlage 3).

Voor de invloed van de wisselwerking tussen het lekenframe en de publieke verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia valt ook wat te zeggen. Het beeld over allochtonen wordt, zoals eerder is vermeld, beïnvloed doordat er slechts een eenzijdig beeld wordt gepresenteerd in de krantenartikelen. De respondenten vinden het belangrijk dat er een tweezijdig beeld wordt gecreëerd, zodat de lezer ook op de hoogte is van wat de allochtonen zelf van de geschetste situatie vinden. “Zij hebben ook recht van spreken” geeft respondent 3, Hans, aan (bijlage 3). Echter stelt respondent 6, Eline, dat het presenteren van een eenzijdig beeld niet alleen plaatsvindt bij berichtgeving over allochtonen. Bij andere kwesties wordt ook vaak gekozen om een onderwerp van maar één kant te belichten (bijlage 3).

Wanneer er wordt teruggekeken op de professionele verantwoordelijkheid kan worden geconstateerd dat de nieuwsmedia op nog een manier kwetsend kan zijn in hun berichtgeving. Respondent 8, Luc, geeft aan dat er vaak een generaliserend beeld wordt geschetst van een specifiek

geval. Hierbij worden mensen in hokjes gestopt die mogelijk niet juist zijn (bijlage 3). Er is in dit onderzoek al meerdere malen gesteld dat dit vaak om negatieve ‘hokjes’ gaat. Doordat minderheidsgroepen, als Marokkanen, Turken, Surinamers en Antilianen, op negatieve wijze in het nieuws komen, associeert de autochtone nieuwsconsument deze hele groep met de geschetste situatie. Wanneer er bijvoorbeeld wordt gesteld dat niet-westerse allochtonen vaak werkeloos zijn, kan de lezer mogelijk denken dat niet-westerse allochtonen niet willen werken (respondent 7, Evi, bijlage 3). Wel geeft vrijwel elke respondent aan dat zij ook wel weten dat er ook ‘goede’ allochtonen zijn. Echter geven ook enkele van hen aan dat ze het wel opvallend vinden dat wanneer zij lezen over problemen allochtonen hier vaak bij betrokken zijn (bijlage 3).

Tot slot is het van belang te kijken naar één van de niet-geconstateerde wisselwerkingen. Bij de combinatie van het lekenframe en de marktverantwoordelijkheid van de nieuwsmedia was bij de inhoudsanalyses geen overlap gevonden. Echter blijkt uit de interviews met de nieuwsconsumenten dat er wel invloed zou kunnen worden uitgeoefend. Dit zou een positieve beïnvloeding betreffen. Zoals al eens is gemeld, vinden nieuwsconsumenten het belangrijk dat er een tweezijdig beeld wordt gepresenteerd in de media. Zij zijn dan ook van mening dat het goed zou zijn als allochtonen ook hun mening mochten laten blijken in een artikel dat hen betreft. Op deze manier is de lezer ook op de hoogte van wat de allochtonen zelf van de geschetste situatie vinden (respondent 3, Hans, bijlage 3). Hierdoor zou het beeld dat de autochtone Nederlander heeft over allochtone Nederlanders op een positieve manier kunnen worden beïnvloed. Daarnaast geven ook enkele respondenten aan dat zij meer positieve berichten zouden willen lezen over minderheden, zodat deze groep weer in een beter daglicht komt te staan.

4.3 Theoretische inzichten en de werkelijkheid

Inmiddels is geanalyseerd wat de invloed van de wisselwerkingen tussen mediaframes en verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia is. Het beeld dat autochtonen hebben over allochtonen wordt met name op een negatieve wijze beïnvloed. In deze paragraaf zal onder andere worden gekeken of de culturele beeldvorming in praktijk overeenkomt met de theoretische inzichten met betrekking tot beeldvorming. Daarnaast zal er worden gereflecteerd op de theorieën over mediaframing en verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Tot slot wordt gekeken of het beeld dat de autochtone inwoner van de Brabantse Kempen hebben over allochtonen juist is. De vraag naar de juistheid van het bestaande beeld over deze minderheidsgroep werd namelijk in de inleiding al gesteld.

4.3.1 Bewuste verandering?

In de voorgaande paragraaf is aangegeven dat er wel degelijk sprake is van invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen van autochtone nieuwsconsumenten. Dit was met name het geval bij De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad. Echter is de aard van deze beïnvloeding nog niet nader geanalyseerd. In de theorie van hoofdstuk 2 wordt gesteld dat de beïnvloeding van het beeld over minderheden langzaam kan veranderen (Kruisbergen & Veld, 2002, p.4). Bij het ontstaan van volledig nieuwe beelden kunnen alleen wel vraagtekens worden gezet. De beïnvloeding van iemands beeld over een minderheidsgroep kan zowel bewust als onbewust plaatsvinden (van den Elshout, 2009, p.9).

Uit de praktijk blijkt dat niet iedereen van mening is dat er invloed wordt uitgeoefend op hun beeld over de minderheidsgroep allochtonen. Respondent 11, Lida, geeft aan dat je na het lezen van een krantenartikel gewoon weer terugvalt in het bestaande beeld dat je hebt (bijlage 3). Toch denkt het overgrote deel dat er wel sprake is van verandering. Het gebeurt zonder dat de nieuwsconsument het doorheeft, ofwel onbewust. Deze verandering van het mentale beeld vindt langzaam plaats (bijlage 3). Er zou dus kunnen worden gesteld dat in dit geval de theoretische inzichten overeenkomen met de werkelijke situatie.

Overigens moet worden opgemerkt dat de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen niet alleen afhankelijk is van wat een nieuwsconsument in de nieuws- en dagbladen leest. Andere vormen van media dragen hier ook aan bij (bijlage 3).

4.3.2 Gebruik van mediaframes

Wanneer er wordt gekeken naar mediaframing door de nieuwsmedia is te constateren dat dit theoretische inzicht veelal overeenkomt met de werkelijke situatie. Zo is gesteld dat de wij-zij tegenstelling van Said, ofwel us/them, wordt gebruikt om een onderscheid te maken tussen twee groepen als de autochtone Nederlanders en de allochtone Nederlanders (Said, 1994, p.6 - 11). Zoals al eerder is vermeld, bestaat deze structuur in de Nederlandse samenleving. Uit de praktijk blijkt namelijk dat allochtonen over het algemeen altijd op een negatievere manier uit de vergelijking met autochtonen komen. Onder andere de nieuwsmedia houden dit in stand door hier steeds op deze manier over minderheden te blijven rapporteren. Wanneer de nieuwsjournalisten meer positieve berichten over minderheden zouden publiceren zou dit mogelijk kunnen leiden tot een positieve verandering van het beeld van allochtonen (bijlage 3).

Ook de stereotypen uit het stigmatiseringsframe komen in de praktijk regelmatig terug. In de theorie wordt gesteld dat deze vaak negatief van aard zijn. Denk hierbij aan thema's als misdaad, geweld en criminaliteit (Timmerman & Lodewyckx et al., 2004, p.246). In werkelijkheid worden inderdaad vaak negatieve stereotypen gebruikt wanneer er wordt geschreven over allochtonen in

nieuws- en dagbladen. Door middel van categorisatie worden de minderheden geordend op basis van gemeenschappelijke kenmerken. Daarnaast zouden de verschillen binnen culturele minderheden worden onderschat (Brehm et al., 2007, p.138). Uit dit onderzoek blijkt dat deze stereotypen vaak zorgen voor een generalisatie van groepen als Marokkanen of Turken (bijlage 2). Dat de nieuwsmedia vrijwel nooit aandacht besteden aan de diversiteit binnen groepen (Sterk & Fun Lui, 2004, p.8) kan dan ook worden bevestigd aan de hand van dit onderzoek. Echter geven vele van de respondenten van de interviews aan dat zij ook wel weten dat "... er ook goede bij zijn." (respondent 3, Hans, bijlage 3).

Bij het lekenframe kan worden gesteld dat er in de praktijk overlap is met de theorie over dit frame. Het lekenframe gaat, zoals in hoofdstuk 2 is vermeld, in op de relatief beperkte mogelijkheden voor minderheden om hun mening te kunnen uiten. Verder worden zij vrijwel altijd gepresenteerd als leken die geen expertise hebben (Shadid, 2009, p.179). Echter blijkt dit laatste niet aan de orde te zijn in de geanalyseerde artikelen in dit onderzoek. De meningen van de minderheidsgroep allochtonen wordt simpelweg achterwege gelaten, waardoor hun kant van het verhaal niet kan worden weergegeven (bijlage 2). Volgens meerdere respondenten is dit een slechte zaak. Een tweezijdig beeld van de geschetste situatie in een nieuwsbericht wordt als belangrijk geacht (bijlage 3).

4.3.3 Omgang met verantwoordelijkheden

Betreffende de omgang met de verantwoordelijkheden die de nieuwsmedia heeft, kan worden gesteld dat deze in de werkelijkheid vaak niet worden nagestreefd. Uit dit onderzoek blijkt dat met name de politieke verantwoordelijkheid, de publieke verantwoordelijkheid en de professionele verantwoordelijkheid nog al eens wordt 'vergeten'. De marktverantwoordelijkheid wordt daarentegen wel nagestreefd. Dit is mogelijk te verklaren doordat de onderzochte nieuws- en dagbladen populaire kranten betreffen. Dit houdt, zoals vermeld is in de methoden, in dat deze nieuws- en dagbladen een hoog entertainmentgehalte hebben en in mindere mate focussen op het verstrekken van informatie (Bakker & Scholten, 2009, p.19). Overigens is de Kempener helemaal afhankelijk van haar publiek. Deze krant bestaat immers door ingezonden artikelen over de regio en advertentie-inkomsten². Wanneer een dagblad namelijk een hoog entertainmentgehalte nastreeft, zal het ook moeten publiceren over zaken die de nieuwsconsument wil lezen.

Echter moet hier een opmerking bij geplaatst worden. Uit de interviews bleek, zoals al meerdere malen is vermeld, dat de nieuwsconsument graag een tweezijdig beeld krijgt over een situatie. Zij zouden graag willen weten wat de allochtone Nederlander vindt van wat er wordt gesteld

² Persoonlijke communicatie, Jan van den Dungen, Correspondent Kempenpers, 23 mei, 2013

in nieuwsberichten over hen (bijlage 3). Ondanks deze vraag naar een tweezijdig beeld wordt, zoals gezegd, de publieke verantwoordelijkheid niet nagestreefd. De spreekbuisfunctie van de media, waarbij iedereen zijn of haar mening kan uiten (Raad van Maatschappelijke Ontwikkeling, 2009, p116), is in de praktijk relatief ver te zoeken.

De politieke verantwoordelijkheid wordt ook niet altijd nagestreefd. Er kan worden gesteld dat de nieuwsjournalisten niet perse worden beperkt in hun vrijheid te schrijven over wat ze willen. Echter zijn er wel regels waar de nieuwsmedia zich wel houdt. Uit dit onderzoek blijkt dat in de praktijk vaak niet op een juiste manier informatie wordt ingezameld. Dit heeft ook betrekking op het tweezijdige beeld in een krantenartikel zoals zojuist is besproken (bijlage 2).

Doordat de professionele verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia niet altijd wordt nagestreefd, kan dit zorgen voor het kwetsen van politieke, etnische en godsdienstelijke minderheidsgroepen. Dit zou de nieuwsmedia moeten voorkomen omdat deze verantwoordelijkheid zich richt op het geven van een weerspiegeling van de samenleving (Deuze, 2004, p.36). Wanneer deze verantwoordelijkheid niet wordt nagestreefd, wat blijkt uit dit onderzoek (bijlage 2), kan er namelijk een onjuiste beeld worden gegeven van een situatie. Hierdoor wordt er door de nieuwsmedia mogelijk een verkeerde weerspiegeling van de Nederlandse samenleving weergegeven. Wanneer dit gebeurt, kan dit invloed hebben op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen van autochtone nieuwsconsumenten.

Zoals in het theoretische kader ook al is vermeldt, is het vaak niet mogelijk om rekening te houden met alle verantwoordelijkheden die de nieuwsmedia heeft. Daarnaast is in de theorie ook aangegeven dat het uit het oog verliezen van alle verantwoordelijkheden door de journalisten niet perse bewust gebeurt. Hier kan aan de hand van dit onderzoek echter geen uitspraak over worden gedaan.

4.3.4 Weerspiegeling van de werkelijkheid

Aan het begin van dit onderzoek werd de vraag naar de juistheid van de bestaande beelden over minderheidsgroepen al eens gesteld. In deze subparagraaf zal hier op worden teruggekomen. In de resultaten van dit onderzoek kwam al regelmatig naar voren dat de representatie van allochtone Nederlanders in de nieuwsmedia vaak niet juist is. Door middel van het gebruik van mediaframes wordt vaak een beeld geschetst van deze groep die negatiever is dan de werkelijke situatie. Dit kwam met name doordat de allochtonen vrijwel altijd negatiever uit de vergelijking met autochtonen kwamen. Daarnaast worden vaak negatieve stereotypen toebedeeld, waardoor het mentale beeld van nieuwsconsumenten wordt bevestigd. En, door het maken van generalisaties over groepen als Marokkanen, Turken, Surinamers en Antillianen wordt de diversiteit binnen deze groepen over het hoofd gezien (bijlage 2 en 3). Dit komt overeen met de theorie over mediaframing. Het

etnocentrismeframe, het stigmatiseringsframe en het culturele generalisatieframe zijn hierin te herkennen. Vanwege het gebruiken van deze frames door de nieuwsmedia is de vraag naar de juistheid van het beeld over minderheden dan ook gepast. Wat wel het juiste beeld is van een minderheidsgroep als allochtonen is echter niet bekend. Hier is in dit onderzoek niet naar gekeken.

Wat verder opmerkelijk is, is dat de nieuwsconsument uit de Brabantse Kempen bij het woord 'allochtonen' meteen moest denken aan zaken als hoofddoekjes. Daarnaast werd deze term ook regelmatig geassocieerd met Marokkanen en Turken (bijlage 3). De nieuwsconsument denkt dus slechts aan woorden die betrekking hebben op niet-westerse allochtonen. Dit is opvallend, omdat er in de Brabantse Kempen maar een kleine groep niet-westerse allochtonen woont. In 2012 was namelijk 7% van de inwoners van allochtone afkomst, waarvan slechts 24% niet-westerse allochtoon was (CBS, 2012, p.30-33). Het grootste deel is dus afkomstig uit een ander westers land. Toch wordt het beeld over allochtonen gedomineerd door de kleinste groep.

Om nog eens terug te komen op het de Nederlandse samenleving als salad bowl zien we dat er telkens onderscheid wordt gemaakt in groepen. Dit gebeurt door middel van de wij-zij tegenstelling en het toebedelen van stereotypen. Hieruit zouden we kunnen opmaken dat de Nederlandse samenleving daadwerkelijk een mix van meerdere culturen is. Zo merkt respondent 12, John, op dat iedereen in de Nederlandse samenleving wel tot een bepaalde minderheidsgroep hoort (bijlage 3). Kortom, door het samenvoegen van meerdere culturele aspecten wordt de samenleving van Nederland gevormd. Echter kan ook worden gesteld dat het maken van verschil aangeeft dat er helemaal niet één samenleving bestaat. Wanneer op deze manier wordt geredeneerd is de Nederlandse samenleving een samenleving die bestaat uit meerdere samenlevingen.

5. Conclusie

Nu de verslaggeving van dit onderzoek ten einde is, rest er enkel nog een conclusie te worden presenteren. Hierin zal worden geprobeerd een antwoord op de hoofdvraag te formuleren en enkele aanbevelingen te doen aan de nieuwsmedia. Daarnaast wordt er gereflecteerd op het onderzoek.

5.1 Beantwoording van de hoofdvraag

Om een antwoord op de hoofdvraag te geven, is het nuttig om deze vraag nogmaals weer te geven. De hoofdvraag van dit onderzoek luidde dan ook:

Hoe uit de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlander over minderheidsgroepen zich en welke rol speelt de wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheden van de media hierbij?

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden moet eerst worden gekeken naar de wisselwerking tussen mediaframing en de verantwoordelijkheid van de nieuwsmedia. Uit het onderzoek is gebleken dat er zeven wisselwerkingen te constateren zijn in De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad. Dit zijn respectievelijk de wisselwerking tussen etnocentrismeframe en marktverantwoordelijkheid, etnocentrismeframe en professionele verantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en marktverantwoordelijkheid, stigmatiseringsframe en professionele verantwoordelijkheid, lekenframe en politieke verantwoordelijkheid, lekenframe en publieke verantwoordelijkheid, en culturele generalisatieframe en professionele verantwoordelijkheid. Deze wisselwerkingen waren in meer dan vijf geanalyseerde artikelen geconstateerd.

Wanneer er wordt gekeken naar de invloed van deze wisselwerkingen kan worden gesteld dat er sprake is van beïnvloeding van het beeld dat de autochtone Nederlander heeft over allochtone Nederlanders. Ondanks dat de meningen hier door enkelen over verschilden. Er kan worden geconcludeerd dat door de wisselwerkingen tussen mediaframes en de verantwoordelijkheden van de nieuwsmedia invloed wordt uitgeoefend op het beeld dat autochtonen hebben over allochtonen. Deze beïnvloeding is voornamelijk negatief van aard en vaak ook onjuist. Dit wordt veroorzaakt doordat er vaak een eenzijdig beeld wordt gepresenteerd dat wordt ondersteund door een wij-zij tegenstelling, stereotypen of generalisaties.

Er moet echter wel worden vermeld dat de beïnvloedende kracht van de nieuwsmedia slechts geldt voor De Telegraaf en het Eindhovens Dagblad. De Kempenaer heeft namelijk amper de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het beeld van allochtonen, aangezien zelden over deze groep gepubliceerd wordt.

5.2 Aanbevelingen

Zoals de doelstelling van dit onderzoek betaamd, zullen er een aantal aanbevelingen voor die nieuwsmedia volgen. Met deze aanbevelingen kan worden geprobeerd om het beeld dat wordt gecreëerd over minderheidsgroepen zoals allochtonen kan worden verbeterd. Uit dit onderzoek is namelijk gebleken dat het beeld dat bestaat over deze groep tamelijk negatief is. De aanbevelingen die kunnen worden gedaan zijn hieronder puntsgewijs weergegeven.

- ◇ Zowaar mogelijk, publiceer een krantenartikel over allochtonen waarin de stereotypen over deze groep worden tegengesproken. Hierdoor kan de nieuwsconsument zien dat de stereotypen over allochtonen niet de werkelijkheid weerspiegelen.
- ◇ Zorg ervoor dat er een tweezijdig verhaal wordt weergegeven in krantenartikelen door de mening van allochtonen ook te laten zien in een krantenartikel. Dit zou mogelijk kunnen bijdragen aan een positievere belichting van deze groep.
- ◇ Het is van belang dat de nieuwsconsument niet wordt misleid doordat er een scheef beeld wordt gegeven van de situatie. Wanneer de nadruk wordt gelegd op het probleem onder allochtonen zal dit voor de lezer ook meer opvallen, waardoor zij makkelijk een zondebok kunnen kiezen.
- ◇ Zorg voor een goede balans tussen de vraag naar het rapporteren over een bepaald onderwerp en het ethische aspect rondom dit onderwerp. Wat de ene lezer ziet als vermaak, kan voor de andere lezer als kwetsend worden ervaren.
- ◇ Zowaar mogelijk, probeer de situatie waarover wordt geschreven op een positieve manier te belichten. Door ook eens positieve zaken of ontwikkelingen te beschrijven, kan de nieuwsconsument ook positiever gaan denken over minderheidsgroepen als allochtonen.

5.3 Reflectie

Tot slot zullen in de reflectie van dit onderzoek een aantal kanttekening worden geplaatst bij dit onderzoek. Ten eerste kan gedacht worden aan de afbakening van het onderzoek. In dit onderzoek zijn namelijk slecht drie nieuws- en dagbladen geanalyseerd. Ondanks dat wordt er gesproken over de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen, terwijl de nieuwsmedia meer omvat dan De Telegraaf, het Eindhovens Dagblad en de Kempener. Ditzelfde principe geldt voor de afbakening van het onderzoeksgebied. In dit onderzoek is slechts onderzoek gedaan in de regio de Brabantse Kempen. Toch worden er uitspraken gedaan over de beeldvorming van de autochtone Nederlander.

Wanneer er wordt gekeken naar de krantenartikelen die zijn geanalyseerd in de inhoudsanalyses, zien we dat de selectie van deze artikelen niet geheel objectief was. Er wordt namelijk gezocht op termen als 'allochtonen', 'Marokkanen', etc. Deze termen vertegenwoordigen enkele stereotypen die bestaan over minderheden. Dit is in paragraaf 3.2 ook al aangekaart. Verder is er bij de inhoudsanalyses sprake van interpretatie. Doordat de inhoudsanalyses zijn uitgevoerd door slecht één persoon kan worden gesteld dat deze interpretatie onderhevig is aan het referentiekader van deze persoon. Op deze manier is het niet mogelijk om een volledig objectieve analyse van de krantenartikelen uit te voeren.

Bij de interviews met nieuwsconsumenten en het interview met Jan van den Dungen geldt hetzelfde. Ook deze interviews zijn geïnterpreteerd door één persoon. Dit zou mogelijk een niet geheel objectief beeld kunnen geven van wat de respondenten hebben gezegd. Daarnaast is het aantal interview dat is uitgevoerd niet heel groot. Er worden in dit onderzoek uitspraken gedaan over de nieuwsconsument, terwijl slechts dertien van hen ondervraagd zijn. Verder is er ook maar één expert gevraagd naar de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheden van de autochtone Nederlander. Er kan worden gesteld dat dit ietwat weinig is.

Desalniettemin heeft dit onderzoek mij geleerd dat het van belang is om kritisch te kijken naar zaken en situaties om zowaar een zo objectief mogelijke weergave van de werkelijkheid te presenteren.

Referenties

- A&C Media. (n.d.). *REGIO De Kempen*. Vinddatum: 21 mei 2013, op <http://www.aencmedia.nl/regio/?ts=597>
- Bakker, P. & Scholten, O. (2009). *Communicatiekaart van Nederland: overzicht van media en communicatie*. (7th ed.). Kluwer: Amsterdam.
- Bardoel, J. (2000). *Publieke journalistiek in een private wereld: 'advisor-in-residence'-advies aan de staatsecretaris van OCenW*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Directe Kunsten: Zoetermeer.
- Bardoel, J., Vos, C., Vree, F. van & Wijfjes, H. (2002). *Journalistieke cultuur in Nederland*. Amsterdam University Press: Amsterdam.
- Biltereyst, D. & Peeren, Y. (2003) *Nieuws, democratie en burgerschap. Onderzoek over hedendaags nieuwsmedia*. Academia Press: Gent.
- Boer, C. de & Brennecke, S. (2003). *Media en publiek, theorieën over media-impact*. (5th ed.). Boom: Amsterdam.
- Brehm, S.S., Kassin, S.M., Fein, S., Mervielde, I & Hiel, A. van (2007). *Sociale psychologie*. Academia Press: Gent.
- CBS (2012). *Demografische kerncijfers per gemeente 2012*. Centraal Bureau van de Statistiek: Den Haag/Heerlen.
- CBS (2013). *Wat verstaat het CBS onder een allochtoon?* Vinddatum: 22 februari 2012, op <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/dossiers/allochtonen/faq/specifiek/faq-allochtoon.htm>
- CBS Statline (2012). *Bevolking; kerncijfers*. Vinddatum: 13 februari 2013, op [http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=37296ned&D1=a&D2=0,10,20,30,40,50,\(I-1\)-I&HD=130213-1645&HDR=G1&STB=T](http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=37296ned&D1=a&D2=0,10,20,30,40,50,(I-1)-I&HD=130213-1645&HDR=G1&STB=T)
- Cohen, B. (1963). *The press and foreign policy*. Princeton University Press: Princeton.
- Creswell, J.W. (2007) *Qualitative inquiry & research design: choosing among five approaches*. (2nd ed.). Sage: Thousand Oaks.
- Deuze, M. (2004). *Wat is Journalistiek?* Amsterdam: Spinhuis.
- Deuze, M. (2008). *Leven in media. Bijdrage voor: "Omzien naar de Toekomst: Jaarboek ICT en Samenleving 2008/09"*. Media Update Vakpublicaties, pp.67-84.
- Devroe, I. (2007). *Gekleurd nieuws? De voorstelling van etnische minderheden in het nieuws in Vlaanderen. Context, methodologische aspecten en onderzoeksresultaten*. Universiteit Gent: Gent.
- Elshout, A. van den (2009). *Hoe super is de visie van de leerkracht? Onderzoek naar de invloed van supervisie op de hantering van beeldvorming van leerkrachten ten aanzien van leerlingen*.
- Fauconnier, G. (1996). *Mens en media: een introductie tot de massacommunicatie*. (4th ed.). Garant Uitgevers: Leuven/Apeldoorn.
- Forum, Instituut voor Multiculturele Vraagstukken (2010). *Etnische diversiteit binnen de bevolking*. Vinddatum: 13 februari 2013, op <http://www.forum.nl/Portals/0/publicaties/FORUM%20Factsheet%20Etnische%20diversiteit%20binnen%20de%20bevolking.pdf>
- Goody, J. (1996). *The East in the West*. Cambridge University Press: Cambridge.
- Gorp, B. van (2006). Een constructivistische kijk op het concept framing. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 34, no. 3; pp.246-256.

- Gregory, D. (2000a). Edward Said's imaginative geographies. In Mike Crang and Nigel Thrift (eds.) *Thinking space*. Routledge: London, pp.302-348.
- Gregory, D. (2000b) Decolonising Geography: Postcolonial Perspectives. Chapter 5 in: Blunt, A. & Wills, J. (eds.) *Dissident Geographies: An introduction to radical Ideas and Practice*. Prentice Hall: London.
- Hoffman, E. (2002). *Interculturele gespreksvoering: theorie en praktijk van het TOPOI-model*. Bohn Stafleu van Loghum: Houten.
- Huysman, F. & De Haan, J. (2010). *Alle kanalen staan open: De digitalisering van mediagebruik, Het culturele draagvlak, deel 10*. Sociaal en Cultureel Planbureau: Den Haag.
- Iyengar, S., & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press: Chicago.
- Kim, E.M. (2010). *Preaching in an Age of Globalization*. Westminster John Knox Press: Louisville.
- Kruisbergen E.W. & Veld Th. (2002). *Een gekleurd beeld: Over beelden, beoordeling en selectie van jonge allochtone werknemers*. Uitgeverij Van Gorcum: Assen.
- Laughey, D. (2007). *Key Themes in Media Theory*. McGraw-Hill House: London.
- Leroy, P., Horlings, I., & Arts, B.J.M. (2009). Het ontbrekende hoofdstuk: Theorie en samenleving als inspiratiebron voor een goede vraagstelling. In Bleijenbergh, I.L. & Korzilius, H.P.L.M. (eds.) *Voer voor Methodologen - Een Liber Amicorum voor Piet Verschuren*. Lemma: Utrecht.
- McCombs, M.E. & Shaw, D.L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *The Public Opinion Quarterly*, Vol. 36, No.2, pp.176-187
- McCombs, M.E. & Shaw, D.L. (1993). The evolution of agenda-setting research: Twenty-five years in the marketplace of ideas. *Journal of Communication*, Vol.43, no.2, pp.58-67.
- McQuail, D. (1992). *Media Performance: Mass Communication and the Public Interest*. Sage: London.
- Meeteren, M. van (2005). *Discoursen van integratie: De omslag in het politieke debat over integratie in Nederland*. Erasmus Universiteit Rotterdam: Rotterdam.
- Molenaar, C. (2005) *Wisseling van de macht: hoe ons gedrag verandert in een virtuele wereld*. Pearson Education Benelux: Amsterdam.
- Pinto, D. (2004). *Beeldvorming en integratie: is integratie het antwoord? : beeldvorming van Turken, Marokkanen en Nederlanders over elkaar*. Bohn Stafleu van Loghum: Houten.
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (2009). *Medialogica: over het krachtenveld tussen burgers, media en politiek*. MRO Advies 26.
- Said, E.W. (1994). Overlapping territories, intertwined histories. Chapter 1 in *Culture and Imperialism*. Vintage: London.
- Said, E.W. (2003). *Orientalism: Western Conception of the Orient* (5th ed.). Penguin Books: London.
- Scheufele, D. A. & Tewksbury, D. (2007). Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication*, 57, no. 1; pp.9–20.
- Scholten, O. (2004). Als de leugen regeert, wie brengt haar dan in omloop? Media, overheid en het debat over waarden en normen. In Beer, P. T. de & Schuyt, C. J. M. *Bijdragen aan normen en waarden*. Amsterdam University Press: Amsterdam.
- Shadid, W.A.R. (1994) *Beeldvorming: de verborgen dimensie bij interculturele communicatie*. Tilburg University Press: Tilburg.

- Shadid, W.A.R. (2007) *Grondslagen van interculturele communicatie, veldwerk en werkterrein*. (2nd ed.). Kluwer: Den Haag.
- Shadid, W.A.R. (2009). Moslims in de media: De mythe van de registrerende journalistiek. In: Vellenga, S. & Harchaoui, S. (eds.) *Mist in de polder: Zicht op ontwikkelingen omtrent de islam in Nederland*. Tilburg University: Tilburg.
- Smaele, H. de (2005). Four theories and a funeral? Een onderzoek naar de blijvende waarden van four theories of the press na de teloorgang van het communistische model in Centraal- en Oost-Europa. In Saeys, F. & Verstraeten, H. *De media in maatschappelijk perspectief*. Academia Press: Gent.
- Smelik, A., Buikema, R. & Meijer, M. (1999). *Effectief beeldvormen: Theorie, analyse en praktijk van beeldvormingsprocessen*. Van Gorcum & Comp. B.V.: Assen.
- Sterk, G. & Fun Liu, S. (2004). *Rapport kijkerspanel Nieuws en Actualiteiten 2003*. Mira Media: Utrecht.
- Timmerman, C., Lodewyckx, L., Vanheule, D. & Wets, J. (2004). *Wanneer wordt vreemd, vreemd? De vreemde in beeldvorming, registratie en beleid*. Uitgeverij Acco: Leuven.
- Vanhoutte, B. (2007). Allemaal anders, allemaal gelijk? Jongeren en etnocentrisme. In Vettenburg, N. & Elchardus, M. (red.). *Jongeren in cijfers en letters*. Lannoo Campus: Leuven.
- Vennix, J.A.M. (2010). *Theorie en praktijk van empirisch onderzoek*. (4th ed.). Pearson Custom Publishing: Harlow.
- Vermeulen, G. (2007). *Privacy en strafrecht: nieuwe en grensoverschrijdende verkenningen*. Maklu-uitgevers: Antwerpen-Aperdoorn.
- Verschuren, P. & Doorewaard, H. (2010). *Het ontwerpen van een onderzoek*. (4th ed.). Boom Lemma uitgevers: Den Haag.
- VVV de Brabantse Kempen. (2013). *De Brabantse Kempen: Ontmoet het pure genieten!*. Vinddatum: 14 juni 2013, op <http://www.vvvdebrabantsekempen.nl/>
- WRR (2007). *Identificatie met Nederland*. Amsterdam University Press: Amsterdam.

Bijlagen

1.	Krantenartikelen uit het Eindhovens Dagblad en De Telegraaf	48
2.	Inhoudsanalyses van de krantenartikelen	61
3.	Interviews met nieuwsconsumenten	74
4.	Interview met Jan van den Dungen, Correspondent Kempenpers	83

Bijlage 1: Krantenartikelen uit het Eindhovens Dagblad en De Telegraaf

Krantenartikel 1

17 december 2012, Eindhovens Dagblad

<http://www.ed.nl/algemeen/binnenland/nog-steeds-discriminatie-bij-uitzendbureaus-1.3565568#.UWksiBzBT5U.email>

'Nog steeds discriminatie bij uitzendbureaus'

DEN HAAG (ANP) - Niet-westerse migranten lopen nog steeds tegen discriminatie aan bij het zoeken naar een baan. Onderzoek wijst uit dat uitzendbureaus de voorkeur geven aan autochtone werkzoekenden. Dat is de belangrijkste conclusie in een maandag uitgekomen rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Acteurs van verschillende etnische achtergronden gingen met precies hetzelfde cv bij uitzendbureaus langs om werk te zoeken. Van de autochtone werkzoekenden die bij het uitzendbureau binnenliepen, kreeg 46 procent een baan aangeboden. Bij de niet-westerse proefpersonen solliciteerde slechts 28 procent succesvol. Vooral allochtone mannen werden in veel gevallen niet aangenomen.

Hiermee wordt volgens de onderzoekers opnieuw aangetoond dat discriminatie niet-westerse migranten op achterstand zet op de arbeidsmarkt. Alleen bij onlinesollicitaties vonden zij geen reden om aan te nemen dat er sprake is van onderscheid op basis van etnische afkomst. Waarschijnlijk komt dat doordat bij onlinesollicitaties heel gericht wordt gekeken naar de aan- of afwezigheid van het gevraagde niveau van opleiding en werkervaring, zo staat in het rapport.

Verschillen

Cijfers over 2011 wijzen uit dat niet-westerse migranten vaker werkloos zijn dan autochtone Nederlanders (13 tegen 4 procent). Ook hebben zij vaker een tijdelijk arbeidscontract (27 tegen 16 procent). Deze verschillen kunnen volgens het SCP niet volledig worden toegeschreven aan factoren als opleiding en werkervaring.

„Zeker in het licht van de hoge werkloosheidspercentages onder niet-westerse jongeren is dat een zorgelijke situatie. In 2011 was bijna een kwart van de niet-westerse jongeren werkloos, tegen 8 procent van de autochtone jongeren", aldus het SCP.

ABU, de brancheorganisatie van uitzendbureaus, erkent de problemen. Naar aanleiding van eerder onderzoek is afgelopen jaar bewust beleid gevoerd op het tegengaan van discriminatie. „En dat werkt," benadrukt ABU-directeur Aart van der Gaag. Volgens hem is het aantal uitzendbureaus dat ingaat op discriminerende personeelsverzoeken van werkgevers niettemin nog steeds te hoog. „Dat moet verder omlaag en daar sturen we op aan bij onze leden. Ieder geval van discriminatie is er een te veel."

Krantenartikel 2

9 maart 2012, Eindhovens Dagblad

<http://www.ed.nl/regio/eindhoven/nog-vaak-negatief-beeld-marokkanen-in-eindhoven-1.1632630#.UWksJAa-Uxw.email>

Nog vaak negatief beeld Marokkanen in Eindhoven

EINDHOVEN - De helft van alle Eindhovenaren heeft een negatief beeld van Marokkanen in de stad. Het beeld van Turken, Surinamers en Antillianen is minder negatief.

Verder vindt 15 procent van de Eindhovenaren de aanwezigheid van allochtonen in de stad 'een verrijking', terwijl 40 procent vindt dat dit 'soms problemen geeft maar toch positief is'.

Dat blijkt uit de vrijdag gepresenteerde Integratiemonitor van de gemeente Eindhoven. Uit het stuk blijkt ook dat met name de positie van oudere niet-westerse Eindhovenaren voor verbetering vatbaar is. Jonge niet-westerse allochtonen hebben een hoger schoolverzuim en maken vaker hun school niet af dan andere Eindhovense jongeren.

Krantenartikel 3

26 september 2011, Eindhovens Dagblad

<http://www.ed.nl/algemeen/binnenland/allochtonen-doen-het-beter-dan-hun-ouders-1.527172#.UWkq8lwiStc.email>

Allochtonen doen het beter dan hun ouders

DEN HAAG - Allochtone kinderen verdienen vaker meer dan hun ouders in vergelijking met autochtone leeftijdgenoten. Vooral Marokkaanse en Turkse zoons en dochters verdienen in 2008 meer dan hun vaders in 1999.

Bron: GPD

Dat blijkt uit het onderzoek naar bevolkingstrends uit het derde kwartaal van 2011, dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) maandag publiceerde.

Het CBS vergeleek de inkomsten van allochtonen van 25 tot en met 35 jaar met die van hun ouders (tot 65) en legde die weer naast de gegevens van autochtonen. De gegevens moeten voorzichtig worden geïnterpreteerd, aldus het CBS.

Het CBS keek ook naar het opleidingsniveau van autochtonen en allochtonen. Autochtone oudste kinderen (25-35 jaar) hadden in 2008 veel vaker een diploma in het hoger onderwijs dan allochtonen. De tweede generatie allochtonen doet het beter op school dan de eerste, aldus het CBS.

Krantenartikel 4

02 februari 2012, Eindhovens Dagblad

<http://www.ed.nl/algemeen/binnenland/scp-allochtonen-vaker-bij-politie-1.257337#.UWkqnJcsgBo.email>

'SCP: allochtonen vaker bij politie'

DEN HAAG - De criminaliteit onder niet-westerse allochtone jongeren is een struikelblok voor de integratie. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) noemt de cijfers in een nog niet gepubliceerd rapport 'schrikbarend'. Volgens RTL Nieuws en het NOS Journaal, die de studie mochten inzien, worden Antillianen het vaakst verdacht van een misdrijf, gevolgd door Marokkanen en Surinamers.

Van alle Marokkaans-Nederlandse jongens is 65 procent tussen hun twaalfde en 23ste levensjaar weleens aangehouden door de politie, meldden de journaals gisteravond.

Bekend fenomeen

Het is een bekend fenomeen dat allochtone jongeren vaker voorkomen in de criminaliteitsstatistieken dan autochtone jongeren. Maar het blijft een hardnekkig probleem, aldus het SCP. Zo werd in 2009 één procent van alle autochtone Nederlanders verdacht van een misdrijf, tegen 3,8 procent van de niet-westerse migranten.

De PVV reageert geschokt en stelt dat er keihard moet worden ingegrepen om deze ontwikkeling een halt toe te roepen. PVV-Kamerlid Joram van Klaveren wees meteen op de invoering van minimumstraffen en het denaturaliseren van criminelen.

PvdA: ongerust

Ook de PvdA is zeer ongerust en wil zo snel mogelijk een debat met minister Gerd Leers van Integratie. 'Een schokkend cijfer, nog veel hoger dan wat eerder bekend was', stelt PvdA-parlementariër Martijn van Dam op Twitter. Volgens hem weigert het kabinet een 'gerichte aanpak' van de probleemjongeren en loopt de boel daardoor 'uit de klauwen'.

Positieve ontwikkelingen

Maar er zijn ook positieve ontwikkelingen, las RTL in het rapport. Het opleidingsniveau onder migranten stijgt sneller dan onder autochtone Nederlanders, ook gaan meer allochtone jongeren naar het hoger onderwijs dan voorheen. Verder staat in de studie die volgende week woensdag verschijnt, dat 'migrantenvrouwen vaker een betaalde baan' hebben en zijn ze volgens het SCP 'economisch zelfstandiger'.

Krantenartikel 5

27 april 2012, Eindhovens Dagblad

<http://www.ed.nl/ regio/eindhoven/gemeente-niet-extra-alloctonen-aannemen-1.1642211#.UWkqPGCSG-Q.email>

Gemeente: niet extra alloctonen aannemen

EINDHOVEN - De gemeente Eindhoven zet niet speciaal in op het aannemen van extra veel niet-westerse alloctonen. Dat antwoord heeft de stichting OVAA (Overleg Voor Alloctonen en Autoctonen) per brief gekregen van het Eindhovense college van B en W. OVAA had geadviseerd om met een plan te komen dat er toe leidt dat meer alloctonen in gemeentedienst komen.

Maar volgens het college is dat niet nodig omdat gemeentevacatures openstaan voor iedereen.

Overigens is de discussie momenteel toch een theoretische, aangezien er om bezuinigingsredenen al anderhalf jaar een vacaturestop van kracht is bij de gemeente Eindhoven. En de komende jaren worden ook nog eens minstens 300 gemeentebanen geschrapt.

Krantenartikel 6

9 februari 2012, Eindhovens Dagblad

<http://academic.lexisnexis.nl.proxy.ubn.ru.nl/>

Zelfde baan, toch slechter af

DEN HAAG - Ook als allochtonen dezelfde positie hebben als autochtonen, doen ze het in sommige opzichten slechter. Dat allochtonen vaker worden verdacht van een misdrijf of het slechter doen op de arbeidsmarkt, wordt bijvoorbeeld niet helemaal verklaard door hun lagere opleidingsniveau. Vermoedelijk spelen ook zaken als discriminatie en de mate van sociale controle binnen de eigen groep mee. Dat is een van de conclusies van het jaarrapport integratie dat het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) gisteren heeft gepresenteerd.

Enkele belangrijke bevindingen kwamen vorige week al naar buiten. Zo is de criminaliteit onder Marokkanen en Antillianen nog steeds erg hoog. De werkloosheid onder niet-westerse allochtonen loopt de afgelopen jaren sneller op dan onder andere groepen. In 2010 was 23 procent van de jongeren met een niet-westerse achtergrond werkloos, tegen 10 procent van de autochtone jongeren.

Maar het SCP constateert ook positieve ontwikkelingen. Allochtone jongeren hebben nog steeds een onderwijsachterstand, maar lopen die wel in. De instroom in het hoger onderwijs onder Marokkanen en Turken van de tweede generatie steeg van 20 procent in 1995 tot 40 procent in 2010.

Minister Gerd Leers (Immigratie) nam het rapport gisteren in ontvangst. Hij wees erop dat de meeste mensen volgens hem wel willen integreren en dat we hun verhalen te weinig horen. Die verhalen zouden stimulerend werken. Leers zei ook dat het aan de Nederlandse samenleving is om zich open te stellen voor vreemdelingen die willen meedoen, al moeten die zelf ook laten zien dat het hun inzet waard is en dat ze zich aan de Nederlandse normen en waarden houden. Ook de strengere aanpak van allochtonen die dat niet doen, moet volgens Leers het draagvlak handhaven voor de komst van vreemdelingen naar ons land.

Krantenartikel 7

do 21 apr 2011, Telegraaf

<http://www.telegraaf.nl/binnenland/article20272337.ece>

Marokkanen en homo's samen op stap

AMSTERDAM - Een groep van ongeveer twintig Marokkaanse en homoseksuele jongeren gaat vrijdagavond stappen in Amsterdam. Ze willen zo een kijkje nemen in elkaars wereld. Ook willen ze het signaal afgeven dat zowel homo's als Marokkaanse Nederlanders voor een tolerante samenleving zijn.

De actie is een initiatief van vier organisaties, waaronder Stichting OndersteBoven en het Amsterdamse jongerencentrum Argan. „Wij zijn verschillend en misschien begrijpen we elkaar niet altijd, maar scheer niet iedereen over een kam. We kunnen wel degelijk samen door één deur”, zo lieten ze donderdag in een verklaring weten.

Het idee voor de avond ontstond tijdens een bijeenkomst over tolerantie in oktober in datzelfde Argan. Het gezelschap begint de avond in een homobar en gaat later naar een club waar veel Marokkaanse jongeren uitgaan.

Krantenartikel 8

wo 05 dec 2012, Telegraaf

<http://www.telegraaf.nl/binnenland/article21134713.ece>

Wilders: Dit is een Marokkanenkwestie

DEN HAAG - De PVV wil een Kamerdebat over het 'Marokkanenprobleem en het racistisch geweld' naar aanleiding van de dodelijke mishandeling van grensrechter Richard Nieuwenhuizen.

De grensrechter werd zondag door enkele spelers van voetbalclub Nieuw Sloten gemolesteerd. Maandag overleed hij aan zijn verwondingen.

"Er wordt gesproken over een voetbalprobleem, terwijl dat het echte probleem verhult. Het is geen exclusief voetbalprobleem maar een Marokkanenprobleem dat zich uit op straat, op school, in het winkelcentrum, op het voetbalveld etc. Een ruime meerderheid van de Marokkaanse jongeren is al eens aangehouden door de politie", aldus PVV-leider Geert Wilders.

Hij vindt dat de problemen eerlijk moeten worden benoemd. Wilders noemt geweld door Marokkanen puur racisme. "Want de slachtoffers zijn zelden of nooit Marokkanen of islamieten."

Kamerlid Joram van Klaveren zal donderdag een Kamerdebat aanvragen.

Krantenartikel 9

ma 22 okt 2012, Telegraaf

<http://www.telegraaf.nl/binnenland/article20965000.ece>

Alloctonen veel eerder opgenomen

AMSTERDAM - Allochtone verdachten met een psychiatrische stoornis worden tot wel vier keer vaker gedwongen opgenomen dan vergelijkbare autochtone verdachten van een misdrijf.

Dat komt door onbewuste discriminatie door forensische psychiaters, meldt Sp!ts.

Forensisch psychiater David Vinkers bestudeerde de voorlopige cijfers van 2012. Bij de allochtone verdachten gaat het vooral om Marokkanen, Surinamers en Antillianen. Vinkers concludeert verder dat allochtone verdachten (19 procent) vaker toerekeningsvatbaar geacht worden dan autochtone verdachten (13 procent).

Kennis over de culturele achtergrond van allochtone verdachten kan de diagnose verbeteren, zegt psychiater Max Westerborg: „Het heeft grote gevolgen wat we als psychiater doen. We moeten altijd denken: wat is de achtergrond van iemand?“

Krantenartikel 10

vr 08 feb 2013, 09:46

<http://www.telegraaf.nl/binnenland/article21278748.ece>

Meer niet-westerse allochtonen werkloos

DEN HAAG - Door de slechte economische omstandigheden is de werkloosheid onder niet-westerse allochtonen afgelopen jaar verder opgelopen. Telde deze groep in 2011 nog 104.000 mensen zonder werk, in 2012 waren dit er 128.000. Dat blijkt uit vrijdag gepubliceerde cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Foto: fotopersbureau Dijkstra

De werkloosheid onder niet-westerse allochtonen loopt daarmee sneller op dan onder autochtonen, stelt het statistiekbureau. Gemiddeld was 15,5 procent van de niet-westerse beroepsbevolking het afgelopen jaar werkloos. In 2011 was dit nog 13,1 procent. Onder autochtonen nam de werkloosheid in deze periode toe van 4,2 tot 5,0 procent.

De werkgelegenheid van mensen waarvan ten minste één ouder in Turkije, Afrika, Latijns-Amerika en Azië is geboren, lijkt traditioneel gevoeliger voor economische ontwikkelingen. „Uit het verleden blijkt dat wanneer de economie weer aantrekt de werkloosheid onder niet-westerse allochtonen ook weer sneller afneemt”, aldus het CBS.

Ruim 31.000 van de niet-westerse allochtonen die in 2012 werkloos waren, was tussen de 15 en 25 jaar. De jeugdwerkloosheid in deze groep bedraagt daarmee wel 28,4 procent, fors meer dan de 9,9 procent onder autochtone jongeren. Een jaar eerder zaten er nog 25.000 niet-westerse jongeren zonder baan.

In totaal telde Nederland afgelopen jaar 506.000 werklozen. Naast niet-westersen, waren dit 63.000 westerse allochtonen en 315.000 autochtonen.

Krantenartikel 11

ma 11 jul 2011, Telegraaf

<http://www.telegraaf.nl/mijnbedrijf/article20177746.ece>

Juwelier: winkelverbod voor allochtonen

door Rik Booltink

NIJMEGEN - Diverse brancheorganisaties hebben begrip voor de vrees van het Nijmeegse juweliersechtpaar Jos en Margo Kamerbeek, dat na een reeks overvallen heeft besloten om geen jonge allochtonen meer toe te laten.

„De keuze om allochtonen te weigeren juichen wij niet toe, maar we kunnen ons wel voorstellen waarom zij daartoe zijn overgegaan. De schrik zit er ongetwijfeld goed in”, aldus een woordvoerder van de Federatie Goud en Zilver, die behalve Kamerbeek geen zaken kent met een toegangsverbod voor allochtonen. Ook de Nationale Winkelraad zegt niet op de hoogte te zijn van dergelijke maatregelen.

Eerder dit jaar liep Jos Kamerbeek een partiële dwarslaesie op toen hij met een overvaller in een worstelpartij verzeild raakte: hij viel met de man van buitenlandse afkomst door een hekwerk bijna zes meter in een bouwput. Eerder al trof een kogel zijn borst. Ook toen was de overvaller een allochtoon.

Een Nijmegenaar heeft een klacht tegen het juweliershuis ingediend bij Ieder1Gelijk, het Bureau Gelijke Behandeling Gelderland-Zuid, omdat het aangescherpte toegangsbeleid discriminerend zou zijn. Ieder1Gelijk wil graag op korte termijn in gesprek met de Nijmeegse juwelierszaak om over de situatie te spreken.

Margo Kamerbeek zegt niets aan het beleid te willen wijzigen: „Ik leg het verhaal desnoods graag aan de rechter uit. Marokkanen van zestien jaar hebben hier niets te zoeken; ze kunnen niets kopen. Waarom zou ik de problemen over mezelf afroepen door hen toch binnen te laten? Alle acht overvallen zijn immers door Antillianen en Marokkanen gepleegd.”

Pakkans nul

De juweliersvrouw vindt dat niet met de beschuldigende vinger naar haar zaak moet worden gewezen. „Men zoekt de oplossing aan de verkeerde kant. Het probleem moet juist bij de bron worden aangepakt, bij de overvallers zelf. Daarin is voor de overheid een belangrijke taak weggelegd. Zij moet op korte termijn iets doen. Nu geldt: pakkans nul, strafmaat nul”, aldus Kamerbeek, die steun heeft gezocht bij PVV’er Hero Brinkman.

„Ik snap heel goed dat deze mensen ermee zitten, maar een verbod is niet de oplossing”, is Brinkmans reactie. „Het kabinet komt met zwaardere straffen: daarin zit de oplossing. De politie zal deze overvalgolf moeten stoppen.”

Krantenartikel 12

wo 02 jan 2013, Telegraaf

<http://www.telegraaf.nl/binnenland/article21192765.ece>

Man verzint beroving door Marokkanen

AMSTERDAM - Een 24-jarige man uit Bussum heeft een beroving en mishandeling door vijf Marokkaanse jongens waarschijnlijk verzonnen. Dat zegt het Openbaar Ministerie in Amsterdam (OM), dat een onderzoek instelt naar een mogelijk valse aangifte door de Bussumer. Volgens het OM blijkt nergens uit dat het incident, dat flink wat aandacht kreeg op internet, daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

De man zou op 1 september na een bezoek aan een festival in Hilversum op de Mies Bouwmanboulevard van zijn fiets zijn getrapt. Daarna zou hij zijn mishandeld, gestoken met een mes en beroofd van zijn portemonnee, fiets en mobiele telefoon. Ook zouden de belagers zijn schoenen hebben uitgetrokken, waardoor hij op sokken naar het politiebureau moest lopen. Daar zou hij aangifte hebben gedaan.

Vervolgens zou de politie hem aan zijn lot hebben overgelaten en moest hij op sokken en met wonden naar huis lopen. Op internet en in kranten verschenen hier talloze berichten over.

De politie controleerde na deze berichten de melding in de politiesystemen, maar vond geen aangifte. De man deed toen alsnog aangifte, waarna de politie tevergeefs aanwijzingen zocht voor de mogelijke mishandeling en de diefstal. Uit het onderzoek van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) is gebleken dat de verwondingen vermoedelijk door de man zelf zijn toegebracht.

Bijlage 2: Inhoudsanalyses van de krantenartikelen

Aan de hand van de vier mediaframes en de vier verantwoordelijkheden van de media worden de krantenartikelen uit het Eindhovens Dagblad en de Telegraaf geanalyseerd. Dit wordt weergegeven in de onderstaande tabellen, waarbij de mediaframes en de verantwoordelijkheden tegen elkaar worden afgezet.

1. 'Nog steeds discriminatie bij uitzendbureaus' – Eindhovens Dagblad

Er worden cijfers gepresenteerd over werkeloosheid, hier worden enkele conclusie aan vast gehangen.

	<i>Ethnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>				
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>				
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>			Een autochtoon stelt dat het beleid rondom het terugbrengen van discriminatie van allochtonen bij het zoeken van een baan werkt, terwijl uit de cijfers blijkt dat het niet werkt. De werkeloze allochtoon, die uit ervaring zou kunnen spreken, wordt in dit krantenartikel echter niet aan het woord gelaten.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>	De cijfers waar de allochtonen negatiever uitkomen dan de autochtonen worden gepresenteerd in een vergelijking tussen wij (autochtonen) en zij (allochtonen).	Niet-westerse allochtonen/ allochtone jongeren worden gepresenteerd als het probleem. Dit is gerelateerd aan cijfers over werkeloosheid.		

2. Nog vaak negatief beeld Marokkanen in Eindhoven – Eindhovens Dagblad

In dit krantenartikel wordt gevraagd naar de mening van dé Eindhovenenaar over minderheidsgroepen, hier wordt verslag over gegeven.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>			In dit artikel wordt verslag gegeven van wat de Eindhovenaren vinden over bepaalde minderheden. Het is echter de vraag of de Eindhovenaren wel werden gerepresenteerd door alle Eindhovenaren.	
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>	Het krantenartikel is gerelateerd aan de omgeving waar de krant veel gelezen wordt. Hierin wordt een splitsing in een wij-groep, de Eindhovenaren, en de allochtone Eindhovenaren gemaakt.			
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>			Het is de vraag of elke groep uit de Eindhovense gemeenschap is gevraagd naar zijn of haar mening over minderheidsgroepen.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>		Verschillende stereotype over niet-westerse allochtonen (jongeren en ouderen) worden bevestigd in dit bericht.		In het krantenartikel worden Marokkanen (van verschillende leeftijds-categorieën), Turken, Surinamers en Antillianen gezien als een homogene groep.

3. Allochtonen doen het beter dan hun ouders – Eindhovens Dagblad

Dit is een positief bericht over allochtonen, waarbij wordt gesteld dat er vooruitgang wordt geboekt binnen de verschillende generaties allochtonen op het gebied van inkomen en opleidingsniveau.

	<i>Ethocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>	In dit krantenartikel wordt aangegeven dat er voorzichtig moet worden omgegaan met de gegevens die ze hebben verzameld.			
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>		Door de keuze voor een afbeelding met vrouwen met hoofddoekjes wordt geprobeerd om een bestaand beeld dat mensen hebben over minderheids-groepen te bevestigen door middel van een stereotype.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>				
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>	Er worden gegevens over opleidingsniveau van allochtone en autochtone jongeren gepresenteerd. Hierin wordt wederom beweerd dat de autochtone jongeren beter presteren. Er wordt echter wel gesteld dat er moet worden opgelet met de interpretatie van deze gegevens.			In dit krantenartikel worden de situatie waarbij de allochtone jongeren beter presteren dan de allochtone ouderen gegeneraliseerd over alle situaties, terwijl dit niet in elk geval geldt.

4. 'SCP: allochtonen vaker bij politie' – Eindhovens Dagblad

Aan de hand van cijfers worden in dit krantenbericht conclusie getrokken over onder andere criminaliteit. Er worden verder veel stereotypen gebruikt.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>			Het probleem dat aan de kaart wordt gesteld, heeft betrekking op allochtonen, maar hen wordt niets gevraagd over dit probleem.	
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>	Stereotypen waarvan men in de Nederlandse samenleving uitgaat, worden hier bevestigd door een vergelijking van allochtone en autochtone jongeren.	De kop van dit bericht en de tussenkop 'bekend fenomeen' benadrukken het stereotype over allochtonen en het beeld van de autochtonen worden hierdoor bevestigd.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>			In dit krantenartikel worden slecht autochtonen gequoteerd. Hiermee is worden de besproken 'probleemgroep' niet aan het woord gelaten, terwijl het over deze groep gaat.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>		Er wordt gesteld dat criminaliteit onder allochtone jongeren een bekend probleem is. Er wordt dus gewerkt vanuit een stereotype om vervolgens te constateren dat dit een probleem is.		Door te spreken over probleemjongeren wordt er een generalisatie gemaakt van alle allochtone jongeren. Ook de kop van dit bericht suggereert dat iedereen die allochtoon is vaker bij de politie moet komen.

5. Gemeente: niet extra allochtonen aannemen – Eindhovens Dagblad

Dit artikel gaat in op de situatie waarbij de gemeente Eindhoven afziet van een quota voor het aannemen van allochtone werkzoekende.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>			In dit krantenartikel wordt gesteld dat er wel gebruikt is gemaakt van advies voor een stichting voor overleg tussen allochtonen en autochtonen.	
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>				
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>			Ondanks dat er advies is ingewonnen over de beschreven situatie wordt gesteld dat hier niks mee wordt gedaan.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>	Door aan de kaart te stellen dat niet-westerse allochtonen een andere behandeling krijgen, wordt een wij-zij tegenstelling gesuggereerd.	In dit krantenbericht wordt uitgegaan van het stereotype dat niet-westerse allochtonen niet aan een baan kunnen komen zonder quota. Anders had dit krantenbericht geen nieuwswaarde gehad.		

6. Zelfde baan, toch slechter af – Eindhovens Dagblad

In dit krantenartikel wordt gesproken over het feit dat de situatie van allochtonen in Nederland afhankelijk is van de integratie die zij hebben ondeggaan.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>			Er wordt aan allochtonen niet gevraagd over hoe zij het beste kunnen integreren, terwijl zij degenen zijn die geïntegreerd moeten raken.	
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>	Er worden allochtonen vergeleken met autochtonen, waarbij de zij-groep slechter uit de hoek komt. Hierdoor wordt het overgrote deel van de lezers bevestigd in hun denken over allochtonen.	Door het bevestigen van bepaalde stereotypen worden de lezers bevestigd in hun denken over allochtonen. Denk aan criminaliteit en werkloosheid.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>			Alleen Minister Leers wordt aan het woord gelaten over integratie, terwijl de mensen die moeten integreren niets gevraagd wordt.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>	Er wordt een verschil gemaakt tussen allochtonen en autochtonen. In eerste instantie lijken de allochtonen alleen negatief belicht te worden, maar er wordt ook vermeld dat er positieve ontwikkelingen zijn betreffende allochtonen.	In het krantenartikel wordt gesuggereerd dat allochtonen niet goed genoeg hun best doen om te integreren in de Nederlandse samenleving door te stellen dat zij wel de juiste inzet moeten tonen.		Verschillende groepen uit de Nederlandse samenleving worden over één kam gescheerd met betrekking tot criminaliteit en werkloosheid. Hierdoor worden zij allemaal in een negatief licht gezet.

7. Marokkanen en homo's samen op stap – Telegraaf

In het nieuwsbericht worden een aantal alledaags stereotype doorbroken, namelijk dat homoseksuelen en allochtonen niet samen door één deur kunnen.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>		Er wordt een analyse gemaakt aan de hand van de aanname en stereotype dat homo's en Marokkaanse Nederlanders niet door één deur kunnen.		
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>		Doordat de alledaagse stereotypen worden doorbroken heeft het bericht nieuws waarde. De nieuws waarde suggereert dat er vraag is naar dit bericht.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>	Er wordt gesteld dat er verschillen zijn tussen de groepen (homo's en allochtonen), een tegenstelling. Echter komen ze wel beiden aan het woord.	Het stigma over dat homo's en allochtonen niet samen door een deur kunnen wordt ontkracht door beide groepen.	Beide groepen krijgen een spreekbuis om te vermelden dat dat ze wel degelijk samen door één deur kunnen.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>				Er wordt op een ethische manier informatie verstrekt door te vermelden dat niet iedereen hetzelfde is.

8. Wilders: dit is een Marokkanenkwestie – Telegraaf

In dit artikel staat Wilders centraal. Er wordt vermeld dat hij een Marokkanenprobleem veronderstelt na aanleiding van de dodelijke mishandeling van grensrechter Nieuwenhuizen.

	<i>Ethocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>			Het probleem dat aan de kaart wordt gesteld, heeft betrekking op Marokkanen, maar hen wordt niets gevraagd over dit probleem.	
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>		'Marokkanenprobleem' is een populaire begrip. Dit kan erop wijzen dat dit artikel en de woordkeuze hier op afgestemd is.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>			Alleen Wilders komt aan het woord in dit artikel, terwijl het probleem gaat over Marokkanen. Zij krijgen echter geen kans om iets hierover te zeggen.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>	Er wordt gesproken over racisme (slachtoffers zijn zelden Marokkanen of Islamieten). Dit veronderstelt dat er een wij-zij tegenstelling wordt gesuggereerd.	Door te vermelden dat Wilders denkt dat er een Marokkanenprobleem is, gaat men ervan uit dat Marokkanen een probleem vormen voor de Nederlandse samenleving. Maar is dit ethisch verantwoord?		Er wordt gesteld dat er een Marokkanenprobleem is, waardoor het lijkt alsof alle Marokkanen een probleem vormen.

9. Allochtonen veel eerder opgenomen – Telegraaf

In dit krantenartikel wordt gesteld dat allochtone verdachten vaker toerekeningsvatbaar worden geacht dan autochtone verdachten. Hierbij worden vooral de Marokkanen, Antilianen en Surinamers in een negatief daglicht gezet.

	<i>Ethnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>				
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>	In de aangetoonde wij-zij tegenstelling komen de autochtone Nederlanders, dus de wij-groep, positiever in beeld. Dit is wat het leespubliek wil lezen, omdat zij voor het grootste deel van autochtone afkomst zijn.	Er bestaan vele negatieve stereotypen over allochtonen. Dit bericht bevestigt dit beeld weer, waardoor de gedachten van autochtone Nederlanders ook worden bevestigd.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>				
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>	Doordat de journalist een onderscheid maakt tussen allochtonen en autochtonen laat hij/zij zien dat er verschillen zijn tussen twee groepen. Er is een wij-zij tegenstelling. Deze wordt nogmaals benadrukt door aan te geven dat er sprake is van discriminatie.	Doordat wordt gesteld dat de discriminatie onbewust is, kan worden afgeleid dat er wordt gehandeld vanuit een stereotype, namelijk dat allochtonen vaker/sneller toerekeningsvatbaar zijn.		In dit krantenbericht worden alle allochtonen neergezet als een homogene groep, daarnaast worden ook de Marokkanen, Antilianen en Surinamers gezien als een groep die vergelijkbaar wordt gehandeld door psychiaters.

10. Meer niet-westerse allochtonen werkloos – Telegraaf

In dit krantenbericht worden de niet-westerse allochtonen en autochtonen met elkaar vergeleken op het gebied van werkloosheid.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>		Men praat over jeugdwerkloosheid en gebruikt hier cijfers bij. Echter kun je je afvragen wat de journalist verstaat onder jeugdwerkloosheid.		Doordat er onderscheid wordt gemaakt tussen groepen die worden gezien als homogeen kan worden gezegd dat hier mogelijk niet op een goede manier wordt omgegaan met informatie.
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>	De niet-westerse allochtonen worden vergeleken met de autochtonen. Hierdoor is er sprake van een de bekende wij-zij tegenstelling.	Het stereotype dat niet-westerse allochtonen een hoofddoekje dragen wordt hier bevestigd door de foto.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>			Slechts het CBS komt aan het woord. Dit hoeft niet perse slecht te zijn, omdat dit een betrouwbaar instituut is.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>	Er wordt door het vergelijken van cijfers tussen allochtonen en autochtonen een onderscheid gemaakt waardoor de lezer ervanuit gaat dat het ook daadwerkelijk twee totaal verschillende groepen zijn, maar zijn het niet allemaal Nederlanders?!	Door het aantonen van de werkloosheid onder niet-westerse, allochtone jongeren door middel van cijfer, laat de journalist het lijken dat deze groep bestaat uit probleemjongeren.		In dit bericht worden alle niet-westerse allochtonen gezien als een homogene groep. Ook worden de 'andere' allochtonen gezien als een gelijke groep. Verder wordt er gesteld dat de afkomst van de ouders bepalend is voor iemand economische situatie.

11. Juwelier: winkelverbod voor allochtonen – Telegraaf

Dit krantenbericht is gericht op de uitspraak van een Nijmeegse juwelier die zijn winkel wil sluiten voor allochtonen jongeren.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>			Doordat er alleen maar wordt gevraagd aan autochtonen kan worden gesteld dat er op een niet juiste manier wordt omgegaan met informatie.	
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>	Door het verbod op enkele allochtone jongeren wordt bevestigd dat men uitgaat van een verschil tussen hen en autochtone jongeren.	De populaire stempel 'probleemjongeren' wordt hier getriggerd door te stellen dat Marokkaanse jongeren enkel problemen met zich meebrengen.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>	In dit artikel wordt aangegeven dat men het niet eens is met de wij-zij tegenstelling die wordt gemaakt.		Alleen autochtone Nederlanders worden aan het woord gelaten, dus niet iedereen heeft inspraak.	
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>		Door de woordkeuze in de kop worden allochtonen negatief bestempeld. Verder wordt er gesuggereerd dat alleen allochtone jongeren overvallen plegen en worden ze geassocieert met geweld.		Door te stellen dat er een winkelverbod is voor alle allochtonen kan worden gezegd dat men ervan uit gaat dat zijn allemaal hetzelfde worden beoordeeld. Vervolgens wordt ervan uit gegaan dat alle allochtonen van Marokkaanse of Antilliaanse afkomst zijn.

12. Man verzint beroving door Marokkanen – Telegraaf

Een man uit Bussum heeft een beroving en mishandeling door Marokkaanse jongeren verzonnen. Dit is waar dit krantenartikel over gaat.

	<i>Etnocentrismeframe</i>	<i>Stigmatiseringsframe</i>	<i>Lekenframe</i>	<i>Culturele generalisatieframe</i>
<i>Politieke verantwoordelijkheid</i>				
<i>Marktverantwoordelijkheid</i>		Wederom wordt het stereotype 'probleemjongeren' gebruikt. Er wordt dus vanuit gegaan door de journalist dat dit begrip voor de lezer triggert om het artikel te lezen.		
<i>Publieke verantwoordelijkheid</i>				
<i>Professionele verantwoordelijkheid</i>		Door aan te geven dat er sprake is van een verzonnen beroving door Marokkanen laat de journalist zien dat er een negatief beeld bestaat over Marokkaanse jongeren.		De man verzint de beroving door ervan uit te gaan dat alle Marokkanen zich op ongepaste manier gedragen.

Bijlage 3: Interviews met nieuwsconsumenten

Respondent 1, Laura

Respondent 1 is geboren in 1993 en volgt wetenschappelijk onderwijs. Ze leest wekelijks de *Kempenaer* en het *Eindhovens Dagblad* om het nieuws bij te houden. Een nieuwsbericht moet bestaan uit feiten. Dat wil niet zeggen dat meningen van mensen niet mogen worden gegeven in artikelen. Wanneer respondent 1 denkt aan minderheidsgroepen denkt ze met name aan allochtonen, buitenlanders, Marokkanen, Turken en een Verblijfsvergunning. Verder kent ze geen mensen van allochtone afkomst. Wel is ze van mening dat iemands beeld over allochtonen kan worden beïnvloed door het lezen van de krant. Zij komen namelijk altijd negatief in beeld, terwijl iets positiefs niet in de krant komt.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 1 allochtonen met de woorden buitenlanders, criminaliteit, een het drukken van een stempel. Dit laatste vindt ze zielig voor deze mensen, omdat het lang niet altijd de eigen schuld is. Over het artikel zegt ze dat het wel feiten zijn, maar dat er weer een negatieve toon is. Alleen de laatste zin biedt perspectief. Daarnaast vindt ze de kop en de afbeelding in het artikel niet echt passend bij het artikel. Respondent 1 vindt dat over het algemeen allochtonen wel wat positiever in het nieuws mogen komen. Het beeld dat volgens haar door het artikel wordt geschetst is dat allochtonen vaak werkeloos zijn, zelfs meer dan autochtonen, terwijl dit in cijfers niet zo is. Er worden dus feiten geschetst maar de opbouw vertekent het beeld een beetje. Toch heeft dit bericht het beeld over allochtonen niet verandert voor deze respondent. Verder vindt ze het slecht dat allochtonen nooit aan het woord worden gelaten in krantenartikelen. Doordat artikel 10 uit de *Telegraaf* is, denkt respondent 1 dat de inhoud van het bericht is beïnvloed door de vraag naar sensatieberichten of berichten waar men bevestiging in kan zoeken. Ook denkt ze dat er een verschil wil worden gemaakt tussen autochtonen en allochtonen.

Wanneer er wordt gekeken naar de *Kempenaer* vindt respondent 1 het niet opmerkelijk dat hier bijna niets over allochtonen instaat. Deze krant richt zich namelijk vooral op reclame voor evenementen. Wel vindt ze dat er mogelijk meer over allochtonen zou kunnen worden geschreven in de *Kempenaer*.

Respondent 2, Ria

Respondent 2 is geboren in 1959 en heeft LHNO afgerond. Ze leest dagelijks de *Kempenaer*, het *Eindhovens Dagblad* en de *Telegraaf* om te zien wat er allemaal is gebeurd. Een krantenbericht moet volgens deze respondent inhoud hebben, maar ook vermakelijk zijn. Wanneer ze denkt aan

minderheidsgroepen moet ze ook meteen denken aan Turken en Marokkanen. Verder kent ze zelf geen mensen van allochtone afkomst. Wel denkt respondent 1 dat kranten invloed uitoefenen op het beeld over allochtonen. Vaak voldoet de inhoud van de berichten namelijk aan de bestaande vooroordelen. Daarnaast maakte ze de opmerking: “autochtonen is ‘ons’ toch?!”

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 2 allochtonen met de woorden Turken en Marokkanen. Volgens deze respondent wordt er in dit bericht een beeld geschetst over allochtonen die minder kansen krijgen door de economische omstandigheden dan autochtonen. Daarnaast vindt ze het bestaande beeld over allochtonen niet perse gelden voor iedere allochtoon. Verder is het beeld dat respondent 2 heeft over allochtone Nederlanders heeft niet verandert na het lezen van dit artikel.

Wanneer er wordt verteld dat allochtonen vrijwel nooit in de Kempenaer staat, vindt respondent 2 dit verklaarbaar. Zij heeft namelijk het idee dat allochtonen niet vaak meedoen met activiteiten die regio gebonden zijn. Daarom vindt deze respondent het ook niet erg dat er niet vaak iets over deze groep in het streekblad staat.

Respondent 3, Hans

Respondent 3 is geboren in 1958 en heeft het MBO afgerond. Hij leest dagelijks de Kempenaer, het Eindhovens Dagblad en de Telegraaf om op de hoogte te blijven van het nieuws en sport. Hij vindt dat een goed krantenbericht moet voldoen aan duidelijke informatie en het moet begrijpelijk geschreven zijn. Ook moet er daadwerkelijk iets gebeurd zijn. “De krant kan wel ooit saai zijn”. Respondent 3 denkt bij minderheidsgroepen aan financiën en ras. Verder werkt hij regelmatig met Polen. Respondent 3 is van mening dat iemands beeld over allochtonen kan worden beïnvloed door het lezen van de krant, maar dit wordt niet alleen door de kranten veroorzaakt, ook op televisie.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 3 allochtonen met de woorden buitenlanders, Turken, Surinamers, Aziaten en mensen die genoodzaakt zijn om in Nederland te komen wonen. Hij vindt dat het artikel dat hij had doorgenomen klopt en verklaarbaar is. Werkgevers kiezen immers eerder voor autochtonen werknemers, vanwege taal en mentaliteit. Dit blijkt volgens hem ook uit het bericht. Er worden duidelijke keuzes gemaakt voor autochtonen in plaats van allochtonen. Verder denkt respondent 3 dat de opbouw van het bericht wel bepalend kan zijn voor het beeld van veel autochtonen over allochtonen, maar dit is bij hemzelf niet het geval. Verder meldt deze respondent dat het bestaande beeld over allochtonen niet op iedereen van toepassing is. Hij zegt dat de negatieve vooroordelen te snel worden toebedeeld. Wanneer deze respondent wordt gewezen op het feit dat allochtonen nooit aan het woord komen in krantenberichten vindt hij dit niet goed. “Zij hebben ook recht van spreken”, maar het is wel een kleine groep. Verder vraagt hij zich af of dit bericht wel nieuwswaarde

heeft en of het niet averechts werkt. De lezer wordt namelijk bevestigd in hun beeld over allochtonen.

Dat er in de Kempener weinig berichten staan over allochtonen vindt respondent 3 niet vreemd. De Kempener bestaat namelijk uit inzendingen en er zijn maar weinig allochtonen in de Kempen. Wel is hij van mening dat allochtonen zichzelf misschien wat meer mogen promoten.

Respondent 4, Joke

Respondent 4 is geboren in 1961 en heeft het LHNO afgerond. Zij leest dagelijks het Eindhovens Dagblad en wekelijks de Telegraaf en de Kempener uit interesse voor wat er in de wereld speelt. Volgens haar moet een goed krantenbericht voldoen aan duidelijkheid. Daarnaast moet het interessant zijn. Verder denkt deze respondent dat er wel degelijk invloed wordt uitgeoefend op de beeldvorming van allochtonen door de krant. Dit vindt vooral plaats wanneer allochtonen worden genoemd in berichten over inbraken en misdaden.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 4 allochtonen met het woord buitenlanders. In het artikel worden de allochtonen neergezet alsof ze te lui zijn om te werken. Wel is ze zich ervan bewust dat dit beeld niet op iedere allochtoon van toepassing is. Echter vindt deze respondent het beeld dat wordt geschetst over allochtonen negatief.

Verder is respondent 4 zich ervan bewust dat er vrijwel nooit berichten over allochtonen in de Kempener staan. Ze denkt dat dit wordt veroorzaakt doordat over deze groep in de Kempen niet veel over te vertellen valt.

Respondent 5, Frans

Respondent 5 is geboren in 1959 en heeft het MBO afgerond. Hij leest dagelijks het Eindhovens Dagblad en de Telegraaf en wekelijks de Telegraaf om op de hoogte te blijven van wat er allemaal gebeurt in de wereld. Volgens deze respondent moet een goed bericht kort en duidelijk zijn. Verder kent respondent 5 geen allochtonen. Wel denkt hij dat krantenberichten invloed kunnen uitoefenen op de beeldvorming over allochtonen door autotochten, omdat hun slechte gedrag vaak wordt weergegeven in de artikelen.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 5 allochtonen met het woord buitenlanders. Volgens hem geeft dit bericht inzicht in de werkgevers over niet-westerse allochtonen denken. Daarnaast worden de allochtonen in dit artikel volgens hem weergegeven als mensen die door taalgebrek en opleidingsniveau niet aan werk kunnen komen. Dit wordt veroorzaakt doordat allochtonen zich vaak niet aanpassen aan de Nederlandse normen. Dit wil overigens niet zeggen dat er mensen van allochtone afkomst zijn die niet hun best

doen. Verder denkt respondent 5 dat allochtonen niet echt op de hoogte zijn van het feit dat hen nooit iets wordt gevraagd in krantenartikelen. Ook denkt hij dat het negatieve beeld dat over allochtonen bestaat moeilijk te veranderen is.

Wanneer er wordt gesteld dat er weinig berichten over allochtonen in de Kempenaer staan vind respondent 5 dit verklaarbaar. Er wonen namelijk weinig allochtonen in de omgeving. Daarnaast denkt hij dat het niet slecht is voor de allochtonen dat er niets over hen wordt geschreven in het streekblad. Hierdoor kan het beeld over hun ook niet op een negatieve manier worden beïnvloed.

Respondent 6, Eline

Respondent 6 is geboren in 1992 en heeft het HBO afgerond. Ze leest wekelijks het Eindhovens Dagblad om op de hoogte te blijven of uit verveling. Volgens deze respondent moet een goed krantenartikel voldoen aan eerlijke informatie en feiten. Wanneer ze aan minderheidsgroepen denkt, associeert zij hen met de woorden achterstandswijken, niet te veel werken, diefstal, overvallen, gevechten en segregatie. Wel voegt ze hier aan toe dat dit niet perse gerelateerd hoeft te zijn aan de werkelijke situatie. Verder kent deze respondent geen mensen van allochtone afkomst. Ook is ze van mening dat het beeld dat autochtonen hebben over allochtonen kan worden beïnvloed door het lezen van krantenartikelen over deze groep. Echter zal dit niet volledig bepaald worden door wat je in de krant leest. Ze denkt ook dat dit bij haarzelf het geval is en vindt het onzin als mensen zeggen dat dit bij hen niet gebeurt. Ze denkt dat het onbewust plaatsvindt bij iedereen.

Na het lezen van artikel 10 "Meer niet-westerse allochtonen werkloos" associeert respondent 6 allochtonen met de woorden niet werken en veel problemen. Daarnaast moet ze denken aan het vooroordeel dat de allochtonen geld krijgen van de overheid, terwijl de autochtonen hier dan voor moeten betalen. Overigens vindt de respondent dit niet altijd terecht. Verder vindt ze het artikel herkenbaar, want werkgevers geven banen immers sneller aan autochtonen dan aan allochtonen. In het artikel worden de niet-westerse allochtonen neergezet als mensen die moeilijk aan een baan komen. Over de opbouw van het bericht stelt respondent 6 dat deze niet goed is. De autochtonen worden op het laatst pas belicht waardoor dit volgens haar door veel lezers over het hoofd zal worden gezien. Hierdoor wordt er een scheef beeld gegeven van de situatie. Daarnaast vindt ze het plaatje wel passen bij het bericht, maar wijst er ook op dat het niet op alle allochtonen van toepassing is. Verder vindt ze het plaatje overkomen alsof allochtonen zich niet willen aanpassen aan de Nederlandse cultuur. Na het lezen van het krantenartikel is het beeld van deze respondent over allochtonen niet verandert. Wel vindt ze dat het niet goed is dat de allochtonen zelf hier niks over te zeggen hebben in de artikelen. Maar ze zegt hier wel bij dat dat ook bij andere kwesties ook zo is, niet alleen bij artikelen over minderheden dus. Verder is ze zich ervan bewust dat dit artikel uit de Telegraaf komt. Hieruit maakt ze op dat dit dagblad waarschijnlijk probeert een bepaalde visie op

allochtonen over te brengen op de lezers. Wel vindt deze respondent dat allochtonen positiever in het nieuws zouden mogen komen, maar dan moet dit wel waarheidsgetrouw zijn.

Respondent 7, Evi

Respondent 7 is geboren in 1992 en is bezig met een HBO-opleiding. Ze leest dagelijks het Eindhovens Dagblad omdat dit routine is. Deze respondent probeert zo op de hoogte te blijven van wat er in de wereld speelt uit interesse en zodat ze het kan gebruiken in de klas. Ze vindt het belangrijk dat een krantenbericht makkelijk leesbaar is en dat je ook daadwerkelijk begrijpt wat er is gebeurd. Verder vindt ze het plus-gedeelte soms overbodig. Wanneer ze denkt aan het woord minderheidsgroepen moet deze respondent ook denken aan buitenlanders, een laag IQ en minderzijn. Ze kent geen mensen van allochtone afkomst. Daarnaast is respondent 7 van mening dat de krant invloed kan uitoefenen op mensen, ook bij haarzelf. Ze geeft aan dat je door de krant wordt bevestigd in een bepaald beeld dat je hebt. Dit wil echter niet zeggen dat dit beeld op iedere allochtoon van toepassing is.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 7 allochtonen met de woorden moslims, Marokkanen, Turken en hoofddoekjes. Dit komt mede door het plaatje. Ze zegt: “het is niet dat ik meteen denk aan chinezen ofzo”. Deze respondent vindt het bericht negatief en vraagt zich af waarom de allochtonen geen kansen krijgen. Er wordt een beeld geschetst dat allochtonen niet willen werken, of dat zij simpelweg geen kans krijgen. Door de opbouw van het bericht wordt de aandacht vooral getrokken op de allochtonen. Hierdoor ontstaat het negatieve toontje dat het bericht heeft. Wel is respondent 7 zich ervan bewust dat niet alle allochtonen in werkelijkheid voldoen aan dit geschetste beeld. Ondanks dat wordt het bestaande beeld over allochtonen wel bevestigd door krantenartikel 10. Verder vindt de respondent het niet goed dat allochtonen niet aan het woord komen in krantenberichten. Hierdoor weet je niet wat zij denken over de situatie. Ook is ze van mening dat allochtonen best wat positiever mogen worden weergegeven in de media, maar dan moet dit ook in werkelijkheid waar zijn.

Respondent 8, Luc

Respondent 8 is geboren in 1989 en is momenteel bezig met een studie op het wetenschappelijk onderwijs. Hij leest wekelijks het Eindhovens Dagblad vanwege interesse in mondiaal, landelijk en regionaal nieuws. Verder heeft deze respondent plezier in het lezen van de krant. Hij vindt dat een goed krantenbericht moet voldoen aan juiste informatie en een duidelijke structuur. Daarnaast moet er een tweezijdig beeld worden geschetst van de situatie. Wanneer hij denkt aan het woord minderheidsgroepen associeert hij dit met mensen die in het buitenland zijn geboren, Marokkanen, Turken, Surinamers, Antilianen en niet perse aan westerse allochtonen. verder kent hij een paar

mensen van allochtone afkomst en vindt dat het bestaande beeld over deze mensen niet klopt. Verder is hij van mening dat de berichten in de krant iemands beeld over allochtonen kan beïnvloeden. Deze respondent geeft aan dat dit bij hem ook wel het geval is. specifieke gevallen worden namelijk vaak op een generaliserende manier gepresenteerd.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 8 allochtonen met iedereen die niet Nederlander is, hij haalt de CBS-definitie aan. Daarnaast moet hij door het plaatje denken aan Turken en Marokkanen. Het artikel vindt deze respondent verontrustend, met name de snelle toename van de werkeloosheid is schrikbarend. Verder vindt respondent 8 dat uit dit artikel blijkt dat allochtonen, met name jongeren, de dupe zijn van de economische situatie. Door de opbouw van het artikel kan volgens deze respondent door veel mensen worden gedacht dat allochtonen niet willen werken. Doordat slechts op het einde wat wordt vermeld over autochtonen denkt hij dat lezers dit verkeerd kunnen interpreteren. Toch heeft dit bericht het beeld dat hij heeft over allochtonen niet veranderd en is hij van mening dat niet iedere allochtoon valt onder het negatieve beeld dat bestaat over allochtonen. Verder verklaart hij het gebrek aan commentaar van allochtonen door te stellen dat dit bericht uit de Telegraaf komt. In andere kranten als de Volkskrant wordt volgens hem wel een tweezijdig beeld gegeven. Hij denkt dat de Telegraaf vooral kijkt naar de verkoopcijfers. Verder denkt hij dat de lezers dit bericht graag willen lezen als een excuus. Op deze manier kunnen zij een zondebok aanwijzen en de schuld van problemen op hen afschuiven.

Respondent 9 & 10, Tess & Anni

Respondent 9 is geboren in 1992 en heeft het HBO afgerond. Zij leest dagelijks de Telegraaf. Respondent 10 is geboren in 1962 en heeft het MBO afgerond. Zij leest dagelijks het Eindhovens Dagblad. Zij lezen de krant om op de hoogte te blijven van het nieuws. Met name wordt het landelijke nieuws gelezen door deze respondenten. Een goed krantenbericht moet voldoen aan een pakkende kop, kort maar krachtig zijn, met een inleidend stukje, to-the-point zijn, volledige en mogelijk met een relevant plaatje. Bij het woord minderheidsgroepen denken de respondenten aan allochtonen en homoseksualiteit. Verder kennen beide respondenten niet echt mensen van allochtone afkomst. Wel geloven ze dat een krantenartikel invloed kan hebben op beeldvorming. Er wordt namelijk maar een eenzijdig beeld gepresenteerd. Echter is niet altijd sprake van beïnvloeding, omdat er vaak maar één aspect wordt belicht dat niet eens het hele verhaal laat zien.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 9 & 10 allochtonen met de woorden buitenlanders, niet-westers en westers en mensen van buiten Europa. Verder vinden de respondenten dat er heel veel getallen worden genoemd en dat het punt in het begin ook al is gemaakt. Er is dus veel herhaling. Het beeld dat respondent 9 krijgt van

de allochtonen door dat artikel is dat ze beter weg kunnen gaan uit Nederland. Dit vindt ze ook wel reëel, maar dit zegt ook wel iets over de wijze waarop in Nederland omgegaan wordt met sommige situaties. In het artikel wordt met name de aandacht gevestigd op de allochtonen. Zij vormen het probleem. Dit is een gegeneraliseerd beeld. Maar of iemand zo denkt is waarschijnlijk afhankelijk van het feit dat men wel of niet allochtonen kent. Verder vinden deze respondenten het slecht dat de allochtonen zelf nooit aan het woord komen. Wanneer er een beeld van twee kanten kan worden gevormd is dit misschien positiever en completer. De journalist probeert met name een beeld neer te zetten dat er een probleem speelt onder de allochtonen in Nederland. Namelijk dat zij vaak werkeloos zijn.

Quote respondent 10: "de krant brengt de leugens in het land".

Respondent 11, Lida

Respondent 11 is geboren in 1958 en heeft het MBO afgerond. Ze leest af en toe het Eindhovens Dagblad en de Kempener om op de hoogte te blijven van wat er speelt. Een goed krantenartikel moet voldoen aan een duidelijk en makkelijk te begrijpen tekst. Daarnaast moet het niet te langdradig zijn. Wanneer deze respondent denkt aan minderheidsgroepen denkt ze ook aan discriminatie, allochtonen, Marokkanen, Turken en Surinamers. Verder kent ze geen mensen van allochtone afkomst. Wel is ze van mening dat het beeld dat ze heeft over allochtonen niet wordt beïnvloed door wat ze leest in de krant. Uiteindelijk ga je gewoon verder met je oude dingetjes.

Na het lezen van artikel 10 "Meer niet-westerse allochtonen werkloos" associeert respondent 11 allochtonen met het woord werkeloosheid. Het artikel vindt ze erg langdradig met te veel cijfers. De kernpunten zijn niet uitgelicht. Volgens deze respondent wordt er een beeld van allochtonen gepresenteerd waarin zij vaak werkeloos zijn. Dit beeld is negatief, maar ze geeft aan dat er ook moet worden gekeken naar de werkeloosheid bij de autochtonen. Toch vindt ze de situatie verklaarbaar, omdat door de economische situatie de mindere baantjes het snelst verdwijnen. Daarnaast geeft deze respondent aan dat het bericht weinig invloed zal hebben op beeldvorming. Er worden namelijk alleen maar feitelijke cijfers gegeven.

Dat er in de Kempener bijna nooit berichten over allochtonen staan vindt respondent 11 niet erg. Hier is het streekblad namelijk niet voor bedoeld. Wel denkt ze dat de allochtonen zich beter kunnen promoten. Verder zou ze het goed vinden als autochtonen het initiatief zouden nemen om berichten te schrijven over allochtonen.

Respondent 12, John

Respondent 12 is geboren in 1980 en heeft het HBO afgerond. Hij leest af en toe de krant om op de hoogte te blijven van wat er speelt. Een goed krantenartikel moet een objectief verslag geven van een actuele gebeurtenis. Daarnaast moet het vanaf meerdere invalshoeken worden bekeken. Wanneer deze respondent denkt aan minderheidsgroepen denkt hij aan woorden die alle kleine groepen betreffen, zoals Marokkanen, Alzheimer patiënten etc. Verder stelt deze respondent dat iedereen behoort tot een minderheidsgroep. Iedereen heeft namelijk wel eigenschappen waarmee hij of zij in een hokje kan worden geplaatst. Verder is deze respondent van mening dat het beeld dat bestaat over allochtonen wordt beïnvloed door wat men leest in de krant. Het is namelijk moeilijk om objectief te blijven.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 12 allochtonen met mensen die in Nederland verblijven, zonder Nederlands paspoort. Het artikel heeft wat deze respondent betreft weinig nieuwswaarde. Door dit bericht te publiceren wordt per definitie iets subjectiefs neergezet. Hij vraagt zich af waarom dit überhaupt zo wordt onderzocht. Daarnaast kun je de kop al op verschillende manieren interpreteren waardoor de nieuwswaarde van het bericht verloren gaat. Respondent 12 interpreteert het beeld dat over allochtonen wordt geschetst als dat er blijkbaar een probleem is. Verder stelt hij dat het bericht niet volledig is en de gepresenteerde cijfers niet samenhangend en relevant zijn. Hierdoor is het beeld dat respondent 12 had van allochtonen niet veranderd. Ook stelt deze respondent geen problemen te hebben met het feit dat allochtonen zelf nooit aan het woord komen. Daarnaast zegt hij dat het bericht voor hem niet belangrijk is. Er wordt namelijk niet significant aangetoond dat er verschil is tussen allochtonen en autochtonen. De manier waarop de gegevens worden gepresenteerd vindt de respondent dan ook niet oké.

Wanneer deze respondent hoort over het zelden verschijnen van berichten in de Kempener over allochtonen is hij hier niet van op de hoogte. Wel vindt hij het verklaarbaar door te stellen dat dit nieuwsblad zich meer leent als prikbord zonder echt nieuwsdoel. Verder zou hij het wel prima vinden als er meer berichten over allochtonen in het streekblad zouden komen.

Respondent 13, Kim

Respondent 13 is geboren in 1981 en heeft het Wetenschappelijk Onderwijs afgerond. Ze leest af en toe de krant om op de hoogte te blijven van actualiteiten, met name op internet. Een goed krantenartikel moet volgens deze respondent objectief, correct en discreet zijn. Ze stelt dat het soms voorkomt dat alle details zijn weergegeven, terwijl dit niet zo zou moeten zijn. Bij het woord minderheidsgroepen moet deze respondent denken aan allochtonen, multiculturele samenleving,

integratie en Wilders. Verder kent ze wel enkele mensen van allochtone afkomst. Daarnaast stelt ze dat je kan worden beïnvloed door wat er in de krant staat. Dit is vaak op een negatieve wijze.

Na het lezen van artikel 10 “Meer niet-westerse allochtonen werkloos” associeert respondent 13 allochtonen met bewoners van Nederland met een andere nationaliteit. Het artikel vindt ze op zich objectief, maar ook suggestief doordat het eenzijdig is. Daarnaast vindt ze dat te veel cijfers achterwege zijn gelaten. Het beeld dat volgens respondent 13 wordt gecreëerd over allochtonen is dat zij niet goed zijn geïntegreerd in de samenleving, wat tot uiting komt op de arbeidsmarkt. Dit beeld vindt ze enigszins eenzijdig. Hierdoor is het beeld dat ze had over allochtonen ook niet veranderd. Verder is ze zich ervan bewust dat dit beeld niet op iedere allochtoon van toepassing is. Het feit dat allochtonen nooit aan het woord worden gelaten in artikelen over deze groep vindt ze slecht. Het bevordert de integratie van deze mensen niet. Er zou meer begrip kunnen ontstaan voor deze mensen als zij wel hun zegje zouden kunnen doen.

Wanneer wordt gesteld dat allochtonen vrijwel nooit worden besproken in de Kempenaer zegt respondent 13 hier niets over te weten. Ze denkt dat dit iets zegt over de mate waarin allochtonen succesvol zijn geïntegreerd in de samenleving. Hoewel ze stelt dat geen nieuws erop kan wijzen dat er geen problemen te melden vallen.

Bijlage 4: Interview met Jan van den Dungen, Correspondent Kempenpers

Dit interview zal worden gebruikt in een onderzoek naar de invloed van de nieuwsmedia op de culturele beeldvorming over minderheidsgroepen. Het onderzoek wordt uitgevoerd ten behoeve van een bachelor thesis. De vragen van dit interview zullen zich richten op de invloed die de Kempenaer mogelijk uitoefent op de culturele beeldvorming van de autochtone Nederlander over minderheidsgroepen. Hierbij zal ten eerste worden ingegaan op de berichten die de Kempenaer publiceert met betrekking tot allochtonen. Daarna volgen een aantal vragen over de invloed van deze berichten en de rol van de journalist hierin.

V: Om te beginnen, zou u kunnen omschrijven wat uw functie als correspondent Kempenpers inhoudt?

A: Het vergaren en redigeren van ontvangen nieuwsfeiten t.b.v. dit wekelijks uitkomend gratis streekblad.

V: Wat is de doelgroep van de Kempenaer?

A: Alle inwoners binnen het werkgebied van dit deel van de Nederlandse Kempen.

V: Ik heb gemerkt dat er bijna geen berichten in de Kempenaer staan met betrekking tot allochtonen. Wat is hier een verklaring voor?

A: Blijkbaar bestaat er bij deze bevolking(sgroep) binnen ons werkgebied geen interesse, dan wel komen er slechts sporadisch activiteiten voor die betrekking hebben op, dan wel georganiseerd worden voor deze groep.

Ik herinner me als enige de jaarlijkse Afrikamarkt in Bergeijk en de daarmee samenhangende activiteiten voor en in Kisumu.

Als er multi-culturele evenementen zijn besteden we daar uiteraard aandacht aan. Als we oproepjes plaatsen, in combinatie met berichtgeving, waarbij we de allochtone medemens kunnen helpen, dan doen we dat zeker.

Echter een aantal jaren geleden vroeg men om persberichten van de Poolse kerkdiensten in Bergeijk, deze ook in het Pools af te willen drukken. Dat hebben we niet gedaan, omdat we als Kempenaer geen specifieke doelgroep voor Polen zijn en daar dus niet aan kunnen beginnen, omdat we dan ook precedenten gaan scheppen.

V: Bent u van mening dat er door de inhoud van een nieuwsartikel invloed kan worden uitgeoefend op de lezer? En op welke manier gebeurt dit dan?

A: Ja, ik deel die mening. De vraag is alleen of dat voor dit deel van de Kempen ook wel zo is. Daarvoor is m.i. de 'dichtheid' van allochtonen hier te gering, de diversiteit te groot, waardoor deze allochtonen onderling m.i. ook geen of weinig contacten met elkaar onderhouden of gewoon deelnemen aan alles wat hier ons dagelijks leven bepaalt.

V: Bent u van mening dat door het lezen van de Kempener mensen worden beïnvloed in hun gedachten over allochtonen, ondanks dat zij bijna niet worden besproken in dit nieuwsblad? Wat is hier een verklaring voor?

A: Neen. Eerstens komt dat omdat allochtonen hier geen of weinig nieuws hebben te melden maar als je over beïnvloeding praat, denk je ook dat er discriminatie of dergelijke zou zijn hetgeen ik bij deze tolerante groep van Kempenaren hier nauwelijks of nooit heb waargenomen, anders dan nu een grapje over allochtonen. Vallen de Belgen hier ook onder?

V: Kan iedereen een artikel inzenden dat gepubliceerd kan worden in de Kempener?

A: Vanzelfsprekend echter, dat geldt voor ieder bericht: Het moet wel bestemd zijn voor onze groep van lezers en niet wanneer allochtonen alleen onderling met allochtonen willen corresponderen. Dat moet men net als alle andere inwoners van de Kempengemeenten dan maar mondeling per mail of clubblaadje doen.

V: Wanneer er inzendingen voor de Kempener zijn, wie hebben deze dan over het algemeen geschreven (allochtone Nederlanders, autochtone Nederlanders, allebei)? Kunt u hier een verklaring voor geven?

A: Autochtone Kempenaren: we praten hier nog steeds over een streekblad, dus geen landelijke krant. En een verklaring hiervoor...zie de voorgaande beantwoording

V: Bent u van mening dat een journalist of iemand die artikelen voor de nieuwsblad schrijft, rekening moet houden met de gevoelens van de mensen waar dit bericht over gaat? Waarom vindt u dit?

A: Dat staat buiten kijf, zeker als die gevoelens bijdragen aan de nieuws waarde van het betreffende onderwerp om wie het dan ook gaat allochtoon of autochtoon

V: Of is het belangrijker om de lezer te geven waar hij/zij om vraagt? Waarom?

A: Er is geen rangorde aan te geven in het antwoord op deze vraag of de vorige vraag. Echter zul je ook begrijpen, dat het streekblad bestaat uit de gratie van ontvangen advertentie-inkomsten, anders

dan dat geldt bij de betaalde dag- en weekbladen, die middels abonnementsgelden de zaak draaiende kunnen houden.